

על הצדיקים ועל החסידים

אהבת השי"ת
מידות טובות
פרשת השבוע
אלומות אור
מרבתינו צדיקי עולם
פרשת חקת | תשפ"ה

או שאהיה סנדק לשניהם, או לא לאף אחד מהם

ראייתו למרחוק של
מרן הגרא"מ שך זצוק"ל

על בן יאמרו המשיחים בואו תשפון (כא כו)

מרן הרב שמעון ברוק, נכדו של הגרב"צ ברוק, ניגש למרן הגרא"מ שך זצוק"ל, והזמינו לשמש כסנדק בברית לאחד משני בניו התאומים. מרן נענה להזמנה, אך הוסיף, כי הוא מעוניין לשמש כסנדק גם לבן השני.

גם כאשר ר' שמעון הסביר, כי הם רוצים לכבד בסנדקאות לבן השני את הסבא מצד אשתו, לו הם מרגישים מחוייבות, מרן עמד בשלו, והודיע כי לא יסכים לשמש כסנדק רק לאחד מהם - "או שאהיה סנדק לשניהם, או לא לאף אחד מהם".

אבי-הבנים היה במבוכה. לאחר מחשבה הוא הביע את הסכמתו לכך שמרן ישמש כסנדק לשני הבנים. אך הוא הוסיף ושאל, מדוע מרן אינו מוכן לשמש כסנדק רק לאחד הבנים?

מרן הגרא"מ שך זצוק"ל, ענה לו בבת שחוק: "הילדים יגדלו, וכדרך הילדים, גם הם יתקוטטו. אם אהיה סנדק רק אצל אחד מהם, יוכל האחד לומר לשני 'לי היה סנדק יותר חשוב מאשר לך...' כדי למנוע זאת, החלטתי כי לא אשמש כסנדק רק לאחד מהם..."

(מתוך הספר 'במחיצתם' - הר"ש. לורנץ)

שמעו נא רבותי למעשה שבדידי הוי עובדא, היה זה כלפני שלושים שנה ויותר בעת שלמדנו בכולל

כ"ק מרן אדמו"ר מתולדות משה שליט"א
להגיע לשלימות בעבודת ה'

מלאה בסיפוק ושמחה מרוב הידיעות שרכשתי במשעולי הסוגיות הללו, וכבר אמר דוד המלך: 'פְּקוּדֵי ה' יִשְׁרִים מְשִׁמְחֵי לֵב'.

ובאחד הימים ראיתי מודעה על איזה בעל דרשן חשוב שמגיע לדרוש בהלכה ואגדה, ומאחר שרציתי לשמוע קצת דברי חיזוק פניתי והלכתי לשם, והנה הדרשן הזה דיבר בקדשו והראה בקיאות וגאונות בכל מסכתות הש"ס, דהיינו שהזכיר בכל מהלך דרשתו הרבה מימרות חז"ל, ועל כל מימרא ומימרא ציין בדיוק כמה פעמים נזכר מימרא זו בש"ס, וגם ידע להצביע בדיוק באיזה עמוד ובאיזה קטע למעלה או למטה בשורה ב' או ג' נמצא המימרא, וגם ידע לפרט את כל סוגי הגירסאות שיש לגבי מימרא זו וזו, כיד ה' הטובה עליו. באותה שעה ראיתי את עצמי עומד אצל גדול הדור ממש, שיודע את כל הש"ס בעל פה, וגם יודע כמה פעמים מוזכר רבי יוחנן וריש לקיש בכל מסכתא ומסכתא, ועד"ז בכל הש"ס כולו, ואם יש גירסא שאין גורסים ריש לקיש רק אמורא אחר - גם את זה ידע לומר, ולפי זה למנות גם כמה פעמים נזכר כן בש"ס! ועד"ז גם בתלמוד הירושלמי.

אָדָם בִּי יָמוּת בְּאַהֲלָא (י"ז י"ד)

אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה (שבת פ"ג)

שמעו נא רבותי למעשה שבדידי הוי עובדא, היה זה כלפני שלושים שנה ויותר בעת שלמדנו בכולל, ב"ה למדנו בהתמדה גדולה וסיימנו את עשרת הסימנים הראשונים של הלכות פסח, וידענו כבר היטב פרטי המחלוקת בדין קמח שנתערב בקמח, אי מקרי 'לח בלח' [מג"א סי' תל]. וגם למדנו את הסוגיא של עכבר נכנס וכיכר בפיו [סי' תלח א], וכן הדין של תשע ציבורין של מצה ואחד של חמץ ובא עכבר ונטל [סי' תלט א] וכדומה. ונפשי היתה

ולאחר הדרשה חלשה דעתי והגעתי לשברון לב גדול, כי הרגשתי בעצמי לעם הארץ גדול, ונתעורר בי קנאת סופרים עצומה, עד כדי כך שעברו עלי כמה ימים עד ששבה אלי רוחי, ואז התחלתי באמת ללמוד עם רצון חזק במידה כפולה מכפי שהיה לי עד אז - מגודל הקנאת סופרים שבער בקרבי. ואכן לזכותי ייאמר, שבתוך זמן אחד למדתי את 'כל' הלכות פסח עם הפרמ"ג, ואף חזרתי עליהם כמה וכמה פעמים. אתה הראית לדעת, כי מקנאת סופרים אכן תתרבה החכמה. ומכאן ילמד האדם לדעת, כי רצון אמיתי - פירוש, שעם כל הקושי שיש לו בדבר - עושהו, יען כי הוא רוצה בכך, וזהו נקרא 'רצון' באמת. ובפרט כאשר רוצה האדם להתעלות בתורה לקנות קנינים רוחניים בה, היא על ידי עמילות וגייעה, שבזה שיש לו להאדם מעלות של חריפות עמקות ושכל הישר, עדיין אינו יכול להיות בטוח שיצליח בתלמודו. אבל מי שיש לו שאיפה והוא "מבקש", אזי אין לך דבר העומד בפני הרצון, וסופו שיגיע למה שהוא שואף ומבקש. גם כל העשירים הגדולים הגיעו לרום עושרם, רק הודות לשאיפתם העזה לממון, ולא נחו ולא שקטו עד שהוציאו את הדבר מן הכוח אל הפועל. אבל מי שחסר לו השאיפה והרצון, לא יצליח לעולם. ובד בבד נאמר כי בשעה שהאדם מקבל על עצמו רצון חזק להשיג הדבר, מיד מתגלים לו כל הכוחות הטמונים אצלו, ומסייעים בעדו למלא את רצונו העז, כי באמת רוב בני אדם אינם מכירים כלל בכוחות עצמם, ואינם משתמשים רק בשליש מכוחם, ואולי אף פחות מזה, אלא שחושבים בעצמם שעשו יותר ממה שיכולים.

מה ששמעתי מאיזה ראש ישיבה בבולטימור

כח התמדה של פעם היה כה עצום, כי פעם כמעט ולא היה מושג כזה 'לחלום', פארברענגען" לבלות את הזמן, כי הרי צריכים להיות עסוקים בלימוד בריציפות ובהתמדה, כי בהם נהגה יומם ולילה, היה

לעילוי נשמת

הרה"ג

ר' אלטער מרדכי ברג זצ"ל

ב"ר דן ז"ל

מרא דאתרא דקהילת עטרת רא"ש
מונסי ניו יורק

נלב"ע ח"י סיון תשע"ו
ת.נ.צ.ב.ה.

נרבת בנו ר' צבי ברג שיחי'

להם רצון עז ללמוד. ומה גם שרק בדרך זה זוכה האדם לקנות קנין בנפשו בלימודו להתעלות, וכדי לסבר את האוזן עד כמה פשוט היה הדבר כך, נאמר לכם מה ששמעתי מאיזה ראש ישיבה בבולטימור, שבהיותו ילד בן אחד עשרה נסע ללמוד בישיבה בא"י, וכשרק הגיע לעיה"ק צפת אל בית זקנו לאחר טלטולי הדרך בספינה ואח"כ עם עגלה, ועוד הלך הרבה ברגליו, זקינו קיבל פניו ואמר לו שלום! הראה לו היכן להניח את חפציו. ומיד ללא שהיות לקח אותו ללמוד עמו מבלי להתחשב במצבו שמא הוא חלש מטלטולי הדרכים. וללמדנו מזה על כח התמדה הכביר שהיה פעם. ובכן אין כאן כל חידוש שזכו לגדול לגדולי עולם, כיון שרק בדבר זה השקיעו את כל מרצם וכוחם, ועוד זאת שהגיעו לידי הכרה כי התורה מתוקה היא מדבש ונופת צופים, שהיתה התורה האוהבה עליהם ביותר, והדברים פשוטים וברורים. ועל דרך זה ראוי להתנהג בכל מצוה ומצוה, וכך היתה דרכם של הצדיקים להחשיב כל מצוה ומצוה עד כדי למסור את כל מה שבידם על דבר מצוה הבא לידם, וכדרך שמספרים שפעם אחת בא עני לפני הרה"ק הדברי חיים מצאנז זצ"ל, וקבל לפניו על כך שבתו עומדת לקראת שמחת כלולותיה ואין לו אפילו פרוטה לפרטה להוצאת הנישואין. ואז קם תיכף ה'דברי חיים' והעניק לו במתנה "ש"ס בבלי" יקר שבערכין, כשהוא מוסיף ואומר לו שימכור את הש"ס בכסף מלא, ובכך יהיה לו כסף ליקח מהם נדוניה לבתו. כי באותם הימים היה ש"ס שלם דבר יקר ונדיר מאוד, ובפרט ש"ס זה שהיה מיוחד ביותר, כי אותו קיבל כ"דורון דרשה" מחמיו בעל ה"ברוך טעם" וסביב לו עלי גליון היו רשומים הגהותיו בכת"ק!! כששמעה מזה בתו של ה'דברי חיים', הלכה להתלונן על כך לפני הראפשיצער רב זצ"ל, וכך השיב לה: מה נעשה הלוא מצוה זו של צדקה בנפשו הדבר, וכל אשר לו יתן בעד נפשו, כי מידת הרחמנות אצלו היתה טבועה בדמו ובנפשו, והכל היה מתבטל אצלו בשביל מצות צדקה. וכל אחד יקח לעצמו רמיזא דחכמתא מה יעשה ישראל היאך לעבוד העבודה, כי על האדם מתחילה להתבונן בגדלות הדבר ואז יעשה פעולתו לטובה ובמסירות נאמנה.

ובדרך זה עניתי ואמרתי ליהודי אינו שומר תורה ומצוה, היה זה בעת נסיעה בחזרה לא"י, ישבתי לידו ורצוני היה לצוות אותו להניח תפילין.

שראיתי על פניו

שהוא מסתכל עלינו על החרדים לא בפנים יפות

ובהיות שראיתי על פניו שהוא מסתכל עלינו על החרדים לא בפנים יפות נמנעתי מזה, וה' הורה דרכי אחרי זאת שנתעורר וויכוח בין שני אנשים שהיו יושבים מאחורינו, שאחד רצה שייסגור את התריס של החלון שלידו במטוס בעבור שעיף הוא ורוצה לישון, והשני לא רצה כ"כ, אז היהודי הזה אצלי ישב ניצל ההזדמנות ואמר כאילו בדרך נצחון "דרך ארץ", והכוונה שצריך הוא לסגור התריס. ואני שהבנתי כוונתו ממה שמונח בתוך המילים, דהיינו לבוא בטענה עלינו החרדים הקנאים לדבר ה' שיש להתנהג עם דרך ארץ כי דרכיה דרכי נועם ושאין לילך במלחמה על דבר ה', וכמו שהודה לי אחרי זה, אמרתי לו כן בוודאי! אבל לא בכל פעם יש להתנהג עם

הרי אני מגיע לכנס בטיסה שאורכת חמש שעות. בעז"ה במטוס
אכין את הדרשה ברוגע ובשלווה! אך רבות מחשבות בלב איש...

הגאון רבי חזקיהו יוסף קרלנשטיין שליט"א על אוהב שלום ורודף שלום

וַיָּבֹאוּ אֶת אֶהֱרֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם כֹּל בֵּית יִשְׂרָאֵל (כ, כט)

על מידותיו הנפלאות של אהרן הכהן, ניתן ללמוד מדברי חז"ל במסכת כלה (פרק ג): "שמונים אלף בחורים קרואים בשם אהרן יצאו אחרי מיטתו".

על מה כל כך רבו במדבר? הרי האוכל ירד משמים, לא היה צריך לשטוף כלים, לא לכבס בגדים ולא לצאת לקניות!

אפשר לקחת דוגמא בתקופה לא רחוקה, תקופת הקורונה. הבעל לא נמצא בכולל, האמא לא נמצאת בעבודה, הבנות לא בסמינר והבנים לא בתלמודי תורה. בידודים, חידודים, בלגן שלם. כשכולם נמצאים הרבה בבית, נהיה טשולנט אחד גדול שיוצר מקרים רבים של בעיות בשלום בית.

אם ניקח את שלוש מאות ששים וחמשה הימים שיש בשנה, ונכפיל אותם בארבעים שנה, יוצא שעם ישראל היו במדבר ארבע-עשרה אלף ושש מאות ימים. אם נחלק שמונים אלף מקרים למספר הימים, כולל יום הכיפורים וימי חול המועד, יוצא שאהרן טיפל בכל יום בחמישה מקרים לכל הפחות, וזאת מלבד התפקידים האחרים שלו ככהן גדול וכמוסר התורה.

רבי נחום דיאמנט שליט"א אמר לי פעם

רבי נחום דיאמנט שליט"א אמר לי פעם, שלעשות שלום-בית בבית לוקח ארבע עד חמש שבועות, והנה כאן אהרן עשה חמש או שש ביום, כל יום. גם כהן גדול, גם חמש שלום בית וחוץ מזה - מוסר התורה. תורת אמת היתה בפיהו. היכן הוא הכניס את כל זה בסדר היום? הרי היו לו אשה וילדים בבית, והוא גם צריך לאכול ולישון!

איך הוא עשה זאת? התשובה נמצאת במשפט שאמר לי אחד:
מהו היום הכי עמוס? מחר!

מדוע? פשוט! אשה אומרת לבעלה: מתי כבר תסדר את הארנונה?
בעז"ה מחר. מתי כבר תסדר את החשמל שנופל כל הזמן? בעז"ה מחר.
מתי תלך לשיעור תורה? עכשיו אני עייף. מחר בעז"ה...

אם באמת רוצים להפסיק עם מחול הדחיינות, הצעד הראשון הוא לא להשאיר למחר את מה שאפשר לעשות היום! הרי בין כה וכה תעשה את זה, אז למה להשאיר למחר?

לאחר חמשה רגעים שנדמו כנצח

רבי משה סולובייצ'ק זצ"ל משוויץ, הוזמן לנאום כאורח כבוד בכנס עולמי שהתקיים בארצות הברית.

הוא התקרב לבימה, המתין מעט, ולאחר מכן התנצל ואמר: "כבר לפני שבוע הזמינו אותי לבוא ולמסור כאן שיחה חזקה, אך כיון שהייתי עמוס, לא היה לי זמן לשבת ולהכין את דברי כראוי, ועל כן ביקשתי לדחות את בואי.

”בסופו של דבר, עשיתי לעצמי חשבון: הרי אני מגיע לכנס במטוס, והטיסה אורכת חמש-שש שעות. בעז”ה במטוס אשב ואכין את הדרשה ברוגע ובשלווה! אך רבות מחשבות בלב איש... במהלך כל הטיסה, דיבר איתי יהודי והסיח את דעתי וליבי, וכך לא היה בידי זמן להכין מאומה!”

רבי משה שתק במשך שלשה-ארבעה רגעים, והקהל היה מחושימל כולו. גדול הדור עומד מבויש, לאחר שלא הכין דרשה!

לאחר חמשה רגעים שנדמו כנצח, המשיך רבי משה ואמר: "קהל יקר וחשוב. כל יהודי רוצה באמת להתקדם בעבודת ה'. מי לא רוצה ללכת לשיעורי תורה? מי לא רוצה לעשות עוד חסד? אלא מאי? אנחנו טרודים בעניני העולם הזה. משפחה, פרנסה, דירה, רהיטים וכו'. אז מה האדם אומר לעצמו? עוד מעט אסיים עם עניני העולם הזה ואתפנה לעסוק בענינים החשובים באמת. עוד יומיים, עוד שבוע, עוד שבועיים, ואגיע לזה".

ואז הוא שתק שוב, ולאחר מכן הוסיף: "ראו כיצד אני עומד לפניכם מבויש על שדחית את ההכנה, ובסוף לא הכנתי מאומה!" במילים אלה סיים את דבריו, וירד מן הבמה.

הנוכחים באולם סיפרו שמילים אלה יצרו אצלם מהפך שאלף שיחות לא הצליחו לעשות!

(מתוך 'דורש טוב' בהוצאת 'פה נוף')

'סיפורים מרטיטים אלו היה מרן מספר בהתרגשות. איזו מסירות נפש ואהבת התורה מופלאה היתה מנת חלקם של אמו ונשים יהודיות מדורות עברו לגדל בנים תלמידי חכמים'

הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל על מסירות הנפש ואהבת התורה של אמו לגדל בנים תלמידי חכמים

על בן יאמרו המושלים באו תשובין (בא כז)

עיירת אוסטרבה, פלך לומז'ה, פולין. השנה: תרע"ד

מלחמת העולם הראשונה שפרצה זה עתה העמידה את גב' יוספה שיינברג ע"ה במבוכה כפולה ומכופלת. הן הלא נשארה בבית לבדה, שכן בעלה רבי יעקב יצחק שהיה מבוקש על ידי הצבא הפולני על כך שלא התגייס לשורותיו, נאלץ לברוח לארה"ב מחשש שייענש חמורות על ידם והיא נשארה בודדה, כאשר עליה מוטל להתמודד לבדה עם אימי פחד המלחמה והקושי לכלכל את עצמה ואת שני ילדיה, אברהם נתן, וחיים פנחס.

המחשבות טרדו את מחשבותיה, מי יודע מה טומן בחובו העתיד הבלתי נודע, ההריגות והפציעות אותם חוו בעיירות, ועליהם שמעו מאזורים אחרים על ידי חיילי הצבאות השונות שרצו להוכיח בעלות על המדינה... ובכלל, מי יודע מה יהיה בעתיד הרחוק יותר, מי ינצח במלחמה ותחת איזה ממשלה נחיה, ומתי יוכל בעלי לחזור, אם בכלל... אולם, באהבת התורה העזה שייקדה בה, שאלה אחרת הטרידה אותה יותר מכל השאלות, איך תוכל להתמודד עם החינוך של בנה יקירה חיים פנחס, אמנם הולך הוא מידי יום למלמד שמלמד אותו תורה, אבל, הציקו מחשבותיה, איך אדע אם הוא לומד כראוי, הרי אני חייבת לדאוג שיגדל לתלמיד חכם. והלא אין לי את בעלי שיוכל לבדוק זאת... רעיון עלה במוחה... היא תבקש מאיזה יהודי תלמיד חכם שילמד איתו ויעמוד על הישגיו. אולם איך תוכל לעשות זאת, הלא מלמד פרטי הוא דבר שעולה ממון ובקושי לכלכל את עצמה היא מצליחה במחסור והמצוק החמורים ששררו.

המחשבות לא הרפו ממוחה, אולם לפתע צץ בראשה רעיון. מכירת החלב בעיירה הינה מצומצמת במדה ובמשורה, בעקבות המצב המלחמתי, היא תחפש משפחה שיש להם פרה חולבת, תקנה מהם כמה כדי חלב ליום, תמכור אותם ומהם תוכל להשיג כסף כדי לשכור לבנה מלמד פרטי שיעמוד על צמיחתו.

עליה ללכת בעצמה לכפר מידי לילה דרך מפחידה ומסוכנת

איך מוציאים מחשבה כזו לפועל, בעיצומו של מצב מלחמתי שסכנה להלך ברחובות. אולם היא לא ויתרה, היא שמעה שבכפר סמוך לעיירה ישנה משפחה שברשותה פרה חולבת, אולם היות והיתה זו משפחה

גויית, לא היתה כאן רק שאלה של העברת החלב מהכפר לעיר, אלא לצורך כך עליה ללכת בעצמה לכפר מידי לילה דרך מפחידה ומסוכנת על מנת להשיג ולהיות נוכחת בעת חליבת הפרות שלא יכשלו הקונים בחלב עכו"ם, אולם ההכרח לא יגונה וכך עשתה. היא הלכה לאותו כפר והיתה נוכחת בשעת החליבה ורק אז, בשעות הקטנות לפנות בוקר, לאחר לילה טרוט שינה חזרה לאוסטרובה עם כדי החלב, שם יכולה היתה למכור את החלב ולהרוויח את הפרוטות היומיות שהצטרפו בסוף החודש לסכום שיספיק למלמד הפרטי שילמד עם בנה ויעמוד על השגיו, על מנת שיזכה לצמח תלמיד חכם.

אם לא די בכך ללמדנו על אהבת התורה שבערה בה, סיפרו בני המשפחה שמיד כאשר הגיעה לעיירה שלחה חלק מהחלב שהביאה לבית המדרש כדי להרוות צמאונם של יושבי בית המדרש. גם בסופו של יום אם היה נותר חלב בכדים, לא היתה שומרת אותו ליום המחר, אלא היתה מחממת אותו ושולחת אותו לבית המדרש, כדי שעמלי תורה יזכו להרוות בו את צמאונם ולשקוד על תלמודם ביתר שאת ועוז. זאת ועוד, לא אחת בימי חורף פולניים קשים, היתה שולחת מביתה שמיכות ליושבי בית המדרש, ביודעה שחלק מהם לנים על ספסלי בית המדרש ואין להם אפילו שמיכה דקה להתכסות בה בשנת הלילה. סיפורים מרטיטים אלו, היה רבינו הגדול מרן הגאון רבי חיים פינחס שיינברג זצ"ל מספר בהתרגשות, הוא היה מראה איזו מסירות נפש ואהבת התורה מופלאה היתה מנת חלקם של נשים יהודיות מדורות עברו לגדל בנים תלמידי חכמים. אולם למעלה מזה היה מביע את רגש הקודש של הכרת הטוב המופלגת שחש בלבו כלפי אמו.

בערוב ימיו, ביום פטירתה של אימו ע"ה, ביקש פעם ממניין תלמידים שיתלוו עימו לפקוד את ציונה, והסביר להם מדוע הוא כה טורח בגילו המופלג וחולשתו הרבה לפקוד את ציונה בהיותו מלא הכרת טובה כלפיה. הוא הוסיף וסיפר איזה מסירות היתה כרוכה בהליכה הלילית לאותו כפר: באחד הימים בהם יצאה בשעות הערב לכפר השכן, כדי להשיג על החליבה, החל לרדת גשם זלעפות. יחד עם חברתה שהיתה עימה ביקשה מגוי שהתגורר בסמוך להיכנס לחצרו שהיתה מלאה בחציר, מאכל של סוסים שהיה בחצרו, ולהתכסות בו מפני הגשמים העזים שהרטיבו אותם עד לשד עצמותיהם. באמצע הלילה בעיצומה של סערת הגשמים

ויקיפדיה

לפתוח מתפרה ומכבסה קטנה בשכונת איסט סייד. פתיחת החנות פתרה את בעיית שמירת השבת שכן בהיותו עצמאי היתה החנות סגורה בשבתות על סוגר וברית. בעלי החנויות שבאותו רחוב לגלגו עליו בתחילה ואף הזהירו אותו שבדרך זו הוא עלול לאבד את לקוחותיו, כאשר יבחינו שישנו יום בשבוע בו הוא סוגר את חנותו, המציאות היתה ששנים לאחר מכן, כאשר רבים מחנויות אלו סגרו ופשוטו את הרגל, חנותו של רבי יעקב יצחק שיינברג פרחה ושגשגה וקונים רבים היו מגיעים אף ממרחקים לתפור ולכבס רק אצלו, זאת מתוך הערכה עמוקה לישרותו וצניעותו ושמחת החיים המיוחדת שלו, הוא זכר כל לקוח עם רצונותיו ובעיותיו והיה מתעניין אצל כל אחד על מצבו, כך שכל אחד היה יוצא ממנו עם חיוך ושמחה. מלבד זאת לא היה מצב שיהודי ירא שמים יצא מחנותו בלי שישמע איזה דבר תורה חדש.

(מתוך הספר 'מגדלתו ומרומתו')

לתרומות ושותפות בהפצת הגליונות

055-400-77-20

או כתבו לנו למייל

A950850750@GMAIL.COM

ורעמים עזים הרעידו השמים לפתע ברק חזק ואז הבחינו מרחוק שבעל הבית הגוי מגיע אליהם עם גרזן גדול על מנת להרוג אותן, הם שמו נפשן בכפן ונמלטו, כשהן מודות להשי"ת שהצילם מתחת ידו.

במחיצת אמו שחינכה אותו לאהבה יוקדת לתורה

בבית ספוג אהבת תורה שכזה נולד רבינו בז"ך אלול שנת תר"ע, להוריו רבי יעקב יצחק ז"ל, בן המגיד מישרים בעיירה ואמו מרת יוספה ע"ה.

את שנות ילדותו, עשה במחיצת אמו שחינכה אותו לאהבה יוקדת לתורה ולומדיה. כאמור את אביו לא ראה ולא הכיר באותם שנים, אמנם הושפע מרוח אהבת התורה ויראת השמים אותה יצק האב אל אדני הבית בשנים קדמוניות וממסירותה העצומה של אמו, שלמרות שנשארה לבדה בעוני ומחסור עשתה הכל לצמיחתו בתורה.

אביה רבי שלום טומבק זצ"ל, יהודי ליטאי טיפוס, אוהב תורה שהתגורר בעיירתם, היה משכים לקום לבית המדרש בטרם יעלה השחר לשקוד על תלמודו לפני שייצא לעמל יומו. לפרנסתו החזיק חנות מכולת קטנה וגם שם היה יושב בקביעות עם ספר פתוח על דוכנו וביני לבני היה משרת את קהל הלקוחות. בתקופות קשות בהם לא היה לאנשים כסף לשלם גם עבור המינימום שנצרכו לו היה דואג שהוא ובני ביתו ישתכרו מעבודות אחרות כדי לכסות את החזקת המכולת, כשנשאל פעם מדוע הוא מחזיק את המכולת והלא כבר הרבה זמן אינה רווחית השיב: "ומה יעשו העניים, מהיכן יקחו את הלחם והחלב למחייתם".

כאמור היה רבי שלום משכים קום לצאת לבית המדרש, רבינו שהתגורר בביתו היה מתעורר לא אחת, עודנו ילד צעיר מאד וביקש מאמו להרשות לו ללכת עם הסבא לבית הכנסת ללמוד. אמו התלבטה מאד, ילד כה צעיר שיקום בארבע וחצי וילך ללמוד בבית המדרש קודם תפילת שחרית, אולי עדיף שישן כל צרכו, הן ילד קט הוא וצריך הוא להיות במלא כוחותיו בלימודיו. אולם נפשו של חיים פינחס חשקה בתורה, והיה מתלבש במהירות להצטרף לסבו והיה מבקש ממנו שיקשור לו את נעליו שיוכל לצאת איתו, שכן היה כה צעיר שאפילו לקשור את נעליו עדיין לא ידע. כשראתה אמו את חשקו הרב ניאותה להרשות לו ללכת ללמוד עם הסבא. לימים סיפרה שאביה היה אומר לה: "שמרי על חיימ'ל, יבוא יום שכולם יעמדו בפניו, הוא יהיה לגדול בישראל". ואכן, למרות כל העוני והקשיים עשתה הכל לסייע לו ולעמוד לימינו ולא להפריע לו בצמיחתו.

לא רק בפולין סבלו באותם שנים מעוני ומחסור נוראיים, גם רבי יעקב יצחק - אביו שהגיע לארצות הברית, סבל אף הוא מעוני רב, הוא לא הצליח בשום אופן למצוא מקום עבודה, זאת משום שעמד בתוקף על שמירת השבת בכל פרטיה ודקדוקיה. לאחר תקופה ממושכת בה חסך וצירף פרוטה לפרוטה עלה בידו

בסיום הלימוד עם כל ילד מבני הבית, אבא נעמד ויצא איתו במחול וריקוד סיבובי, או שהניח שתי ידיים על כתפו מאחור כמו רכבת. לפעמים הילדים רצו ללמוד עמו, רק בשביל הריקוד המתוק הזה.

הצצה לפרקי חינוך מיוחדים של הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל

קבועה טבין ותקילין, (כמו שתי משכורות של אברך ב'כולל יום שלם'). הנגיד שהעריכו מאד, היה שמח על ההזדמנות לסייע בממונו לגאון וצדיק כמותו.

רבי בן ציון שמע. חשב שניות אחדות והשיב: "אני לא אוכל למסור שיעור בשעה זו - בן שש לשבע וחצי".

הוא קם מהכסא והצביע על הילדים הישנים בסלון - "אתה רואה את הילד הזה שישן במיטה העליונה? איתו אני לומד כל יום בין שש וחצי לעשרה לשבע. אתה רואה את הילד השני במיטה האמצעית? עמו אני לומד כל יום בין עשרה לשבע לשבע ועשרה. והילד השלישי? יחד אנו לומדים משעה שבע ועשרה עד שבע וחצי. לכן, בשום פנים אינני יכול לבטל את הקביעות החשובה הזו איתם. זה שווה וחשוב לי יותר מכל דבר אחר. אני מתנצל ולא אכל למסור את השיעור. אם רצונכם, בבקשה אמסור שיעור בשעות אחרות." סיפר הנגיד ירא השמים: "עד אותו יום, לא ראיתי כלל חשיבות בלימוד עם ילדי, ותמיד אמרתי לעצמי כי בחיידר מלמדים אותם כל מה שצריך, אבל כאשר ראיתי שכל כך חשוב בעיניו ללמוד עם הילדים, גם אני התחלתי ללמוד עם כל אחד מהילדים שלי מידי שבת בשבתו (באותם ימים עדיין לא היתה קיימת מסגרת של 'אבות ובנים') והקפדתי על כך, אמנם באמצע השבוע לא היה לי זמן ללמוד עם הילדים כיון שאני איש עסקים וזה לא התאים עם השעות שלי ושלחם. אבל בשבת הקדשתי מספר שעות ללימוד איתם, בסבלנות. בזכות אותו מפגש בו הבנתי עד עומק השיתין, כי לילדים יש ערך הרבה יותר מכסף..."

כך אירע גם כאשר הציעו לו כמה הצעות של ראשות כולל עם משכורת מכובדת ביותר, כיון שההצעות היו מחוץ לעיר, דחה את כולם והמשיך להצטמצם עם משכורתו, והתנצל באוזני החברותא (שהיה נוכח פעם אחת בעת שדחה הצעה כלשהי): "לפני הכל אני חייב ללמוד עם הילדים שלי, ואם אקבל משרה מחוץ לעיר לא אוכל ללמוד איתם כשהם חוזרים מהחיידר הם קודמים לכל". [יש לדעת, כי לא כל אב יכול ללמוד עם ילדיו בסבלנות וברוגע. ויש הורים הלומדים עם הילד שלא בדרך הרצויה ומזיקים לו].

מאות פעמים, ראו קירות הבית את הריקוד היומי עם הילד

ר' בן ציון למד מידי יום, עם כל ילדיו, מהקטן ועד הגדול. הקריטריון לבדיקת רמת ההבנה והידיעה שלהם היתה ההנאה והשמחה. מבחינתו, אם לא הבחין שהילד לא נהנה מהגמרא, הדקלום של

שעה, לאחר חצות לילה. הגה"צ ר' בן ציון פלמן התקשר לאחיו ר' ישראל: "עשה נא עמי חסד, נעלה כעת לכותל המערבי". תמה ר' ישראל: "אחי היקר ר' בן ציון, מה קרה לך, עכשיו באמצע הלילה לנסוע לירושלים?!"

"כן, עכשיו. אני זקוק לנסיעה לכותל. תעשה עמי חסד, קח אותי למקום שלא זזה ממנו שכינה". ר' ישראל בעל לב זהב, הסכים בשמחה (הוא סייע לו בנסיעותיו יום יום).

הם יצאו. ר' בן ציון היה מכונס בתוך עצמו, אולי מהרהר בלימוד. הרכב שעט בנסיעה בכביש גהה ונכנס לכביש 1, ואז הרשה לעצמו ר' ישראל לשאול בלחשיה: "בן ציון, האם קרה משהו?" ר' בן ציון התנער ממשבותיו, יישר את גבו והשיב לו: לפני כשעה שמעתי על אחד הילדים שיש לו ירידה בלימודים. לכן הרגשתי שאני חייב לנסוע לכותל, כדי להתפלל עליו". והרכב המשיך בדרכו, הם נכנסו לירושלים.

"הגענו למקום שלא זזה ממנו שכינה, בשתיים ורבע לאחר חצות לילה. בשעה חמש לפני עלות השחר, עדיין עמד ר' בן ציון בתפילתו ליד אבני הכותל. התפלל להקב"ה ובכה כמו ילד קטן" - סיפר ר' ישראל.

"כאשר סיים את תחנוניו לפני בוראו, אמרתי כהצעה: 'אולי נמתין כאן ונתפלל כאן שחרית כוותיקין, ואחר כך נשוב לבני ברק?'. הוא לא הסכים. ירדנו בדרכינו בחזרה לבני ברק".

למחרת, ר' בן ציון המשיך את סדר יומו כרגיל, כאילו ישן כל הלילה. רבע שעה לפני תחילת הסדר (בשעה 8.45) שוב צלצל הטלפון בביתו של ר' ישראל כמידי בוקר: "האם תוכל להגיע כעת?" - התעניין ר' בן ציון ושאל את אחיו האם יוכל כהרגלו מידי בוקר, לקחת אותו ברכב לכולל. אחרי הצהרים שוב יצא לכולל בשעה הרגילה, לצדו של אחיו ר' ישראל.

זו לא היתה הפעם היחידה שנסע לפתע לכותל המערבי. היו מקרים נוספים, לא צפויים, שבערוב יום או בבוקרו של יום, קם ועלה לירושלים. "אין לי קביעות לנסוע לכותל. אלא שאם מתעוררת בעיה בחינוך לאחד מיוצאי חלצי, אני עולה לשפוף שיח" - אמר. "סוד ההצלחה של אחי ר' בן ציון, בחינוך הילדים, בגלל התפילות שלו עליהם תמיד" - התבטאה אחותו הרבנית.

הוא קם מהכסא והצביע על הילדים הישנים בסלון

"כבוד הרב ימסור בבקשה שיעור בהלכה בין השעה 7:30-6:30 בערב בבית הכנסת בקהילתנו, תמורת סכום כסף נכבד של משכורת

החומר לא היה נחשב בעיניו לכלום. כי אם ילד מבין ברור במאת האחוזים - את השאלה והתשובה של הגמרא, את הרש"י ושאלת התוספות, הוא נהנה בהכרח! ואם אינו נהנה, אות היא שההבנה שלו מעורפלת במשהו.

רק ברגע שראה על פניו של הילד חיוך או הנאה, אמר לו: "עכשיו אני רואה שאתה יודע!", ואז סייעו את הלימוד מתוך שמחה - שעלתה על גדותיה.

מאי משמע?

מאות פעמים, ראו קירות הבית את הריקוד היומי עם הילד. בסיום הלימוד עם כל ילד מבני הבית, אבא נעמד ויצא איתו במחול וריקוד סיבובי, יד ביד. לפעמים הניח שתי ידיים על כתפו מאחור כמו רכבת, או לצדו יד על כתף.

לפעמים הילדים רצו ללמוד עמו, רק בשביל הריקוד המתוק הזה. כי בסופו של לימוד, אחרי שהגמרא מובנת כראוי ומתוקה כראוי, טעמו של הריקוד היה כצפיחית בדבש. ריקוד של מצוה. סיפר אחד מילדיו: "אבא למד עם כולם, בכל יום ויום. מהבן שלמד באותה תקופה כבר בישיבה גדולה ועד הבן שעדיין היה בחיידר בכיתות הנמוכות. הראשון הגיע לאבא לישיבת פוניבז' ללמוד מיד אחרי תפילת שחרית. השני בא ללמוד בבוקר משמונה וחצי עד תשע, ועוד שלושה בנים למדו בצהריים, ועם שאר הבנים למד אחרי תפילת מעריב. הקטנים, שלמדו עם אבא בבית, הרוויחו גם את הריקוד..."

כידוע, שריקודים אמיתיים, לא נובעים מהרגלים, אלא ממקור פנימי במוח או בלב. ולכן, גם אחרי מאות ריקודים, השמחה עם אבא, היתה כמו חדשה, מתוקה ומעוררת. וזה היה ריקוד שהם זוכרים אותו ומתגעגעים אליו חמישים שנה אחר כך. שמחה שבשמחה ומחול שבמחול.

הגיע הרב פלמן לעיתים קרובות להתעניין בשלומו

אף על פי שלא היה לו פנאי, היה לו בשפע זמן לגשת לכל ר"מ וראש ישיבה ומלמד בחיידר - שכל כל ילד, ולדבר איתו. בטבעיות, בפשטות, בנעימות וחמימות.

רשות הדיבור לר"מ ידוע, בישיבה נודעת:

כאשר הבן למד בישיבה, הגיע הרב פלמן לעיתים קרובות להתעניין בשלומו. הוא נכנס ובא בהכנעה ובפשטות, בהרגשה שהוא חייב לישיבה הכרת הטוב על כך שהצוות מצמיח ומסייע לבנו להתקדם בלימודים, ידעתי שאינו כזה שיש לו זמן מיותר, הייתי מופתע שאינו מתספק בשיחות טלפון לברר מידי פעם על מצב בנו, אלא טורח לנסוע לישיבה מחוץ לעיר, כדי להתעניין. זה עורר אותי ואת

צוות הישיבה לטרוח ולהשקיע בבנו, ואולי יותר מבשאר הבחורים. ויתירה מזאת, בכל פעם שהגיע נתן לי מעטפה עם דולרים עבור הישיבה, תבינו, "הגביר" מבני ברק שבקושי יכול לפרנס את עצמו, הרגיש הכרת טובה מרובה, שבאה לידי ביטוי במתן כספים גדולים לישיבה, ומי שמעוניין לדעת, דווקא אבותיהם הגבירים של בנים שלמדו בשעתו בישיבה לא תרמו כספים. זאת משום מה? משום שהכל תלוי בהרגשה, רק מי שמעריך, מי שמרגיש באמת הכרת הטוב הוא הנותן".

"ההתנהגות שלו העניקה לי רצון וחשק להשקיע בבנו עד שנעשה לתלמיד חכם. במשך שנים המשיך ר' בן ציון את הידידות. ולא במשחק מן השפה ולחוץ, אלא ראו שבאמת חש הכרת טובה, גם שנים ארוכות אחרי שבנו סיים את הלימודים במקום".

"כשהכרתיו, מצאתי אבא, שלגבי ואין זו סיסמא: מסר את נפשו לחינוך בניו".

"כשהבן רואה שהוא תמצית הדם של אביו, ושמוכן לעשות הכל למען בנו, זה מחייב את הבן להשקיע, וכאמור הדבר נותן כוחות אדירים גם לצוות בישיבה".

ולחיידר? הגיע מידי שבוע להתעניין על שלום בניו, באופן שהבנים ידעו שהוא עושה זאת, והרגישו נח עם זה. וכן נתן כספי תרומה לחיידר, מתי שרק היה לו, כדי שישקיעו בבניו. גם לחדרים של נכדיו (כמו תשב"ר 'אהל-תורה', ו'קרלין') תרם הרבה כסף, כהכרת הטוב על שמשיקיעם בחינוך נכדיו.

(מתוך הספר 'ללא שם')

כל שבוע הגליון אצלכם במייל

כתבו לנו ונשמח לצרף אתכם לרשימת המנויים

A950850750@GMAIL.COM

הסטייפלער שמע את הסיפור, קם לכבודו של הרב בייפוס תפסו בשתי ידי וואמר לו: עשית כהוגן! תשמור את הכרטיסים זה הכרטיס כניסה שלך לגן עדן!

הגה"צ רבי חזקיהו מיישקובסקי שליט"א על טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף

זאת התורה אדם כי ימות בְּאֵהָלָא (י"ד)

הוא מכיר עד כמה באמת חשובה התורה בעיניו.
באמת שזוהי דוגמה למציאות זו בה האדם לא עומד על פנימיותו
האמיתית ועל הלך מחשבותיו. כך לטוב וכך להיפך. נדרשת התבוננות
חודרת כדי להשכיל אם אכן דברים שבפה תואמים לדברים שבלב.
כך בידיעת המעלות שלעיתים חבויות המה ואין האדם מכיר בהן,
וכך לאידך גיסא - בנגיעות של מידות המלפפות את הלב העקוב,
כאלו היכולות להניע את מעשיו ודבריו עטופים בשם היושר האמת
והצדק, ותוכם - מידות מגונות ורמיה.

אני שמעתי מפי קדשו של מרן הסטייפלער זצ"ל

מספרים שאחד בא אל החפץ חיים ואמר לו שהוא משקיע הרבה
זמן בלימוד, ולקח לו ללמוד דף אחד במשך הרבה זמן!!! אמר לו
הח"ח אז למדת מאה דף! הוא חשב שהוא לא אמר ברור... הוא חזר
והבהיר, גמרתי רק דף אחד! אמר לו הח"ח, אשריך! מאה דפים...
והסביר, שחז"ל אומרים טוב אחד בצער ממאה שלא בצער... מה
שהשני למד במאה דפים אתה למדת בדף אחד, בכך שזה היה בצער...!
אני שמעתי מפי קדשו של מרן הסטייפלער זצ"ל בשם ספר
חסידיים, אדם שהוא לא בעל כישרון, ולמד ולמד אך הוא לא הגיע
להישגים ניכרים, הוא זוכה שאחרי מאה ועשרים מלמדים אותו את
כל התורה כולה!!! וכנגד מה שהוא למד הוא יידע את כל התורה
כולה. (ושם הרי זה העיקר...) והוא הוסיף: גדול הדור כנגד מה שהוא
לא למד הוא ישכח את מה שהוא כבר ידע פה...

ה'חזון יחזקאל' בפסחים מסביר את הגמרא של 'עליונים למטה
ותחתונים למעלה' במשל של בעל כישרון ומתמיד. פה הבעל
כישרון חשוב, ושמה המתמיד חשוב.

אבל הפלפל הגדול חלול בפנים והעגבנייה מליאה

מספרים שהגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל שאל פעם את מרן
ראש הישיבה הגאון רבי דב לנדו שיבלחט"א: בהלכות ברכות. שני
דברים זהים עדיף לברך על הגדול, אם יש פלפל ועגבנייה פחות
גדולה, אבל הפלפל הגדול חלול בפנים והעגבנייה מליאה, מה נחשב
הגדול?... העולם מספר שהגרד"ל ענה שמסתברא שהעגבנייה היא
הגדול, ורבי אברהם אמר 'גם אני חשבתי ככה'.

יש הרבה שהם בבחינת 'איסתרא בלגינא קיש קיש קרייה'...
מבחוץ הוא נראה גדול ומרשים, אבל בפנים הוא ריק... יש גם הרבה
שנראים קצת יותר קטנים, אבל בפנים הם מלאים! מלאים בתורה,
יראת שמים, התמדה... חוקה חקקתי... שמה התורה מתקיימת!

אמר ריש לקיש מנין שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית
עצמו עליה (ברכות סג)

נשאלת השאלה, הרי כתוב "וחי בהם" ולא שימות בהם... א"כ חז"ל
אומרים בדיק להיפך... החזון אי"ש בקובץ אגרות כותב 'ואמנם
מיתה זו תחייה בעליה'.

כדי להבין את הפשט הפשוט... הגר"ר ראובן גרוזובסקי זצ"ל
בהקדמה לחידושי רבי ברוך בער חותנו, עמ"ס בבא מציעא כותב
שחמיו (הגר"ב) היה אומר שהתורה אוהבת את מי שאוהב רק
אותה!... וכשהתורה אוהבת בן אדם - כבר הבאנו פעם מהגמ'
בסנהדרין (צט, ב) שהיא מבקשת מאת קונה לגלות לו טעמי תורה
וסדריה... היא לבד מתחננת...

אדם שזוכה שהתורה תחזיר לו אהבה, אז היא נותנת לו את כל מה
שכתוב עליה שהיא נותנת... ואז "פקודי ה' ישרים משמחי לב"... והיא
מחכימת פתי... ומתוקים מדבש ונופת צופים... ומה הפלא שמיתה זו
תחייה בעליה?... אבל זהו התנאי. "אדם כי ימות באהל!" לקבל את
המתנות של התורה - צריך להיות "כי ימות באוהל"! שלא יהיה לבן אדם
אהבה לדברים אחרים. ברגע ויש לבן אדם אהבה לדברים אחרים - - -
פעם ביישיבת פוניבז' רקדו בחורים בשירת "טוב לי תורת פיך
מאלפי זהב וכסף". והיה מי שטען להם שהם שקרנים - 'הרי אם
באמצע השירה יגיע אליכם אדם ויאמר לכם שלמטה מחלקים אלפי
שקלים, וכי לא תרדו?!'... א"כ רוממות ההבלת הכסף והזהב שבפיהם
בשקר יסודה'. מרן הגר"ד פוברסקי זצ"ל מאד הוטרד מטענה זו.
וחתנו הגר"ב פינס זצ"ל הניח את דעתו, וכהקדמה לדבריו, בנותן
טעם להביא את שאמר הגה"צ רבי אריה לוי זצ"ל: "אם יבא אדם
וישלם אלפי שקלים למי שיתבטל מלימודו, הן לא יהיה מי שיקח
ממנו, אם כן מדוע עושים זאת בחינם ללא תמורה..."

והרב פינס אמר כי יש להוכיח, שאכן טובה היא תורת ה' לבחור
מאלפי זהב וכסף - אם יציעו לבחור סכום רב של אלפי שקלים
בתנאי שיפריע לחבריו ללמוד, וכי יסכים?! כך אם יבוא אדם לבחור
ויציע לו 'עסקה' - אני אשלם לך הרבה כסף בתנאי שלא תלמד דף
אחד בש"ס לעולם! אם הוא בחור שדעתו מיושבת וכי הוא יסכים
לזה? הרי כל בחור ישיבה ידחה הצעה שכזו על הסף, ולמה? כי
'טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף'.

כן הדבר, תורת ה' יקרה בעיני כל בחור ישיבה מאלפי זהב וכסף,
אמנם פעמים רבות בחור אף לא יודע זאת, ומחוסר התבוננות אין

היכן הכרטיסים של הלהקה מברזיל?

ישנו סיפור ידוע, אבל אם יש אחד שלא שמע שווה לחזור עליו. בפ"ת היה גר רב ת"ח מורם מעם, הרה"ג רבי אהרן בייפוס זצ"ל. לאחר פטירת אשתו חלה ועם הזמן התחיל לשכוח דברים עד ששכח כבר הכל. בימיו האחרונים הוא היה בביה"ח מעייני הישועה, חסר הכרה. לפתע, עשר דקות לפני הסתלקותו הוא פתח את עיניו ושאל: היכן הכרטיסים של הלהקה מברזיל? איפה הנחתי אותם? ועצם את עיניו. עשר דקות אח"כ הוא עלה למרום. בני המשפחה היו המומים, עד עכשיו התהלכו אודותיו סיפורי גדלות וכעת זה נראה שאפילו במצב של איבוד הכרה מה שהיה מונח לו בראש זה להקה מברזיל... הגיע אחד מגדולי התורה מב"ב לנחם, ושאלוהו. אמר להם: האינכם יודעים? אספר לכם. כך הווה מעשה - פעם אחת הלך הרב בייפוס ברחוב וראה מודעות על מופע של להקה מברזיל שתתקיים בליל שב"ק רח"ל. הוא נחרד, והתקשר מיד לעירייה. אמרו לו שאין להם מה לעשות, המדובר בגורמים פרטיים ואינם רשאים להתערב. הלך רבי אהרן והתקשר למארגן ודיבר על ליבו שיבטל את המופע, א"ל האיש, אני מכבד אותך, אך עוד יותר מכבד את הכסף, ואינני מוכן להפסיד את ההכנסות מהמופע. א"ל רבי אהרן כמה יהיו שמה וכמה מחיר כל כרטיס. בעל המופע נקב בסכום מסוים, לקח ר' אהרן הלוואות ושילם את כל הסכום, סכום שהיה שווה דירה שלימה ברכסים. למחרת נתלו מודעות על ביטול המופע. אח"ז שאל את ידידיו אם מוכנים להשתתף איתו במצוה, והם אמרו לו מי אמר שאתה צודק, עכשיו כל אחד יעשה מופע בשבת ויעברו לרשותם כל הדירות שלנו בב"ב ובפ"ת. ר' אהרן שמע את הטענות וחשש שמא באמת לא נהג כראוי וא"כ אסור לו לבקש צדקה.

קם ונסע אל מרן הסטייפלער זצ"ל וסיפר דברים כהוייתם. הסטייפלער שמע את הסיפור קם לכבודו, תפסו בשתי ידיו ואמר לו: עשית כהוגן! תשמור את הכרטיסים, זה הכרטיס כניסה שלך לגן עדן! כעת הכל מובן. לפני שעלה למרום, הוא חיפש את הכרטיס כניסה לגן עדן.

כמה גדול הוא הלימוד שיש להוציא ממעשה זה לענייננו - אדם יכול להסתובב בין אנשים החושבים שהוא שקוע בטומאה, ובאמת הוא מחזיק בכרטיס כניסה לגן עדן! אדם לא צריך להיבהל מאחרים, מה שמוטל עלינו לעשות זה רצון ה', בלי להתייחס כלל מה חושבים עלינו וכדו'.

מה קורה אחד שהיה חולה וגם נשך אותו נחש

הראה לי אחי שליט"א דבר מעניין במשך חכמה בסוף פ' חוקת: כתוב בנחש הנחוש "והיה אם נשך הנחש את איש והביט אל נחש הנחוש וחיי". מה קורה אחד שהיה חולה במחלה הממארת ומצבו התדרדר עד שרח"ל הוא נטה למות, ולא עוד אלא גם נשך אותו נחש. עכשיו שהוא מסתכל על הנחש, הוא יבריא או לא? ... מדייק המשך חכמה: משום שהשם יתברך אמר "כל הנשוך וראה אותו וחיי" - לכן אף אם היה חולה מסיבה טבעית והיה קרוב למות, אם נשך אותו נחש והביט אל נחש הנחשת - היה מתרפא ושב לבוריו!

לכן היה שמחה לאיש כזה אם נשך אותו נחש, ולכן כתוב "והיה שמבואר בחז"ל שהוא לשון שמחה, ולא ויהי שהוא צער, ופשוט. בשעתו היה סיפור על אשה שבמשך שנים על גבי שנים הייתה משותקת ולא יכלה להזיז את האיברים, וכשהיה קורונה היא נדבקה, והחייך אכל את מה שגרם לשיתוק ופתאום הוא התחילה ללכת!... מה קורה כשמסתכלים על הנחש? וכי נחש ממית או נחש מחיה?!... אלא - אומרת המשנה - בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדים ליבם למקום היו מתרפאים!

אמר לי אחי הרה"ג רבי אברהם יצחק שליט"א הרבה פעמים בן אדם מקבל צרות ואף מכמה כיוונים, ואח"כ הוא מקבל צרה נוספת ואז הוא נשבר לגמרי... לו חכמו ישכילו.. הקב"ה רוצה להביאך לדכדוכה של נפש ואז תסתכל עליו, עכשיו בדיוק הוא רוצה לעזור לך, תחזור אל הקב"ה ותתפלל וכך תנצל מהכל. דבר כ"כ פשוט.

(קטעים מלוקטים וערוכים מתוך ארחות חיים - חוקת תשפ"ד ושולח תשפ"ה)

**אלפי יעדים
נתיב אחד!**

נתיב פרו - היחיד שמגיע לכל בתי הכנסת בארץ!
אלפי בתי כנסת נהנים כל שבוע מחלוקת עלוני שבת
בצורה הטובה והמשתלמת ביותר.

רוצה שהעלון שלך יגיע ליעדו?
טלפון אחד והוא בנתיב הנכון!

074-703-5009

נתיב פרו
ככה מצליחים בשטח

אבא אמר לי: "בא נברח מכאן", אולם תוך כדי שהתחלנו לסגת נפתחה הדלת, ולעינינו נגלה מראה מפעים שנתן לנו מושגים לגבי 'שעות המנוחה' של הרב גוסטמאן

הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א על עמל התורה של הגאון האדיר רבי ישראל זאב גוסטמאן זצ"ל

זו היתה תשובת הגוי בשפתו: "אני כאן כדי להנות מ'הצגה' טובה... אני נהנה לראות כיצד הראב"י בתחילת דבריו מדבר עם פנים עצובות, כמו אדם שעבר הרבה צרות בחייו. אך בסיום השיעור הפנים כה שמחות ומאושרות!..." הוסיף הגוי ואמר לרב גוסטמאן בחיוך: "אני אמנם רגיל ללכת להצגות, אבל כזו הצגה מעניינת לא ראיתי מימי..."

סיפרו בישיבה, כי פעם הגיעה לידי הרב גוסטמאן שאלה הלכתית מיד עם סיום השיעור. אך סירב להורות בה, באומרו: "איני יכול לענות, משום שכעת סיימתי את מסירת השיעור - ויש לי דין של שיכור, שאסור לו להורות..."

מרגלא בפי הרב גוסטמאן בשם מרן הגאון רבי חיים מבריסק זצ"ל: "מגיד שיעור מחוייב להעביר את שיעורו בצורה כה ברורה ובהירה, שאפילו א' טרעגער [סבל נושא משאות] יוכל להבינו בקל". ואכן, הרב גוסטמאן היה משתדל ביותר להבהיר ולפשט את דבריו שיהיו ברורים ונהירים, ולימד אף יסודות עמוקים באופן כה פשוט וקל - עד שגם פשוטי העם יכלו להבינם.

לא ניתן לשכוח את הרגעים המתוקים, המאושרים, בהם הרב גוסטמאן היה נוטל ט"ז ארוך ומסובך, אשר בראיה שטחית עושה רושם כאילו יש בו אריכות דברים או כפילות לשון, והרב גוסטמאן היה מחלקו לחלקים זעירים, מפורר אותו עבורינו באהבת עולם ובסבלנות אין קץ. כשלפתע אין שום אריכות ושום כובד. כל שורה ממתקת את קודמתה, וברור ונהיר לנו לשם מה כל מילה ומילה נכתבה... איזו שמחה שפעה שם, איזו חדוות הלב, איזו נהרה של המח!

באותן שעות הרגשנו בחוש את דבריו המפורסמים של ה'אור החיים' הקדוש בפרשת כי תבוא (כו, ח): "אם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה, היו משתגעין ומתלהטין אחריה, ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה!"

התבקשתי על ידי הגאון רבי שמואל יעקב בורנשטיין זצ"ל

לאחר פטירתו של הרב גוסטמאן, התבקשתי על ידי הגאון רבי שמואל יעקב בורנשטיין זצ"ל, ראש ישיבת 'קרית מלך', להשאל לו קלטת של שיעור מסויים על מסכת גיטין אותו מסר הרב. רבי שמואל יעקב האזין לו בקשב רב, והתבטא בפני לאחר השמיעה:

חז"ל דורשים במסכת שבת (פג, ב): אמר ריש לקיש: אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר 'זאת התורה אדם כי ימות באהל'.

כשאנו עוסקים בסוגיית עמלה של תורה ויגיעתה עד קצה היכולת, ועל קיום התורה אצל מי שממית עצמו עליה כפשוטו, אין מתאים יותר מלהרחיב את הדיבור אודות דמותו ההדורה של הארז בלבנון, מורי ורבי הגאון האדיר רבי ישראל זאב גוסטמאן זצ"ל.

שקידתו הנוראה בתורה, היתה מופלאה ביותר והפכה לשם דבר. חלק מהמעשים אודות התמדתו העצומה נחשבים בעינינו כבלתי נתפסים, ובוודאי שאין אנו מסוגלים לחקותם, למרות שלא נוכל להידמות לדרגתו הגדולה - עלינו לכל הפחות לתת את הדברים על ליבנו ולהתחזק בהתמדת התורה על פי ערכנו.

כאשר עברתי להתגורר בירושלים, היה זה כבר בשנותיו האחרונות של הרב גוסטמאן, ואבי מורי זצ"ל, האיץ בי ללכת להסתופף בצילו, והשתתפתי במשך כמה שנים בשיעוריו בישיבת 'רמז' בשכונת רחביה. מי יוכל לתאר את אותן הרגשות נפלאות שהיו מנת חלקם של יושבי בית המדרש, בשעה שמסר הרב גוסטמאן את שיעורו הקבוע. אשרי עין ראתה זאת.

מדי יום ביומו, היה מוסר שיעור שארך כמעט ארבע שעות, כשבאמצעו הפסיק רק הפסקה קצרה של דקות ספורות. במשך כל הזמן הזה, היה כארי המתגבר בתורה, ללא רפיון וללא לאות. בשיר השירים רבה (פרשה ד) דרשו חז"ל: "דבש וחלב תחת לשונך - כל מי שאומר דברי תורה ברבים, ואינן ערבין לשומעיהן כדבש וחלב המעורבין זה בזה, נוח לו שלא אמרן". בשיעורים שמסר הרב גוסטמאן תמידין כסדרן, ראינו בחוש כיצד דברי תורתו "ערבים כדבש וחלב המעורבים זה בזה". כל חידוש וכל דבר תורה שיצא מפיו היה בפינו כדבש מתוק, והיו הדברים מאירים ושמחים כנתינתם מסיני.

המנקה הגוי של הישיבה, נכנס בלאט לבית המדרש

הרב גוסטמאן סיפר לי פעם כמסיח לפי תומו, כי באחד השיעורים הוא שם לב לדבר מעניין: המנקה הגוי של הישיבה, נכנס בלאט לבית המדרש והאזין לשיעור... היה ברור כי הוא אינו מבין את תוכן הדברים, וכשחזר הדבר על עצמו, שאל אותו הרב גוסטמאן בהקשר לכך.

"אמנם את החידוש עצמו ידעתי גם קודם לכן, אולם יש אצלו יחודיות במתיקות והנעימות כיצד הוא מוריד את הדברים". הוא הוסיף ואמר לי: "אני חש צער של ממש על כך שלא זכיתי להכירו, להתקרב אליו ולקבל לקח מפיו".

לאחר שתיארנו מעט את דמותו הגדולה של הרב גוסטמאן, נרחיב כעת על גודל יגיעתו בתורה, כיצד 'המית עצמו' על התורה, כפשוטו ממש.

אבי מורי זצ"ל פעל פעם בשליחות מסויימת שהוטלה עליו על ידי גדולי ישראל, ולצורך כך ביקש להיכנס אל הרב גוסטמאן. הוא הגיע לירושלים בשעות הצהריים, בשעות המקובלות למנוחה, והתלוייתי אליו לבית ראש הישיבה.

מי דופק בשעות כאלו? זוהי שעת מנוחה כעת?

דפקנו על דלת ביתו, ולאחר רגע שמענו אותו אומר בקול רועם: "ווער קלאפט דא אין אַ זעלכע שעות? יעצט איז אַרױן שטונדע?" ["מי דופק כאן בשעות כאלו? הרי זוהי שעת מנוחה כעת?"].

אבא אמר לי: "בא נברח מכאן", לא היתה לו אפילו הוי אמינא כי נקישה בשעה כזו בביתו תהיה הפרעה. אולם תוך כדי שהתחלנו לסגת נפתחה הדלת, ולעינינו נגלה מראה מפעים שנתן לנו מושגים לגבי 'שעות המנוחה' של הרב גוסטמאן: על שולחנו ניצבו שתי ערימות גדולות של ספרים פתוחים, זה על גבי זה, והוא יושב באמצע, ו'מדלג' מספר לספר במהירות רבה...

זו היא שעת המנוחה של גדולי התורה!

ואם בכל ימות השבוע שקד הרב גוסטמאן על התורה, בשבת קודש היה מוסיף התמדה על התמדתו ושקידה על שקידתו, עד קצה גבול היכולת.

קביעות מיוחדת והנהגה מופלאה היתה לו - לא לקדש בליל שבת קודם שיסיים מסכת. לשם כך למד ביום שישי מסכת שלימה מתחילתה עד סופה! כמדומה, שבדרך כלל עסק במסכת ביצה.

בליל שבת לאחר הסעודה נהג הרב גוסטמאן ללכת להתפלל בכותל המערבי, ולאחר ששב בשעות הקטנות של הלילה התיישב שוב ללמוד בעומק העיון, עד תפילת שחרית ברצף, כשראשו נשמט מדי פעם על השולחן לנמנום קצר.

מה סבורים אתם, שלאחר סעודת הבוקר סוף סוף היה פורש למיטתו? לא ולא - שוב היה הרב חוזר לתלמודו, בהטעימו: "כיצד אפשר להפסיד את קדושת השבת, ולהעביר את הזמן בשינה!..." כך קרה פעמים רבות שהרב נותר ער מכניסת שבת עד ליציאתה, בלא לתת שינה לעיניו כלל...

הגאון רבי אריה הכהן פרעדמאן שליט"א סיפר לי

הגאון רבי אריה הכהן פרעדמאן שליט"א סיפר לי, כי פעם הוא טס יחד עם הרב גוסטמאן מארצות הברית לארץ ישראל, ובדרך

היתה עצירת ביניים קצרה באנגליה. סך הכל הם היו בדרכים בערך יום אחד. כשהגיעו ליעדם, אמר לו הרב כבדרך אגב, שהוא הספיק במהלך שעות הטיסה לחזור על כל סדר זרעים מתחילתו ועד סופו, כהכנה לקראת הכניסה לארץ הקודש.

למרות כשרונו האדיר ומוחו הגדול, כאשר כתב את ספריו המופלאים 'קונטרסי שיעורים', היה מתייגע עליהם ביגיעה עצומה, ועמל ימים ולילות על מנת לכוין לאמיתה של תורה ולהוציא דבר מתוקן תחת ידיו. פעם התבטא: "כשכתבתי את הספר היו לי נדודי שינה, והיו ימים שלמים שמחמת טרדתי לא יכולתי אפילו לשתות כוס תה חם..."

על עמלו הגדול בכתיבת הספרים סיפרה אחת מנכדותיו, כי לעת זקנותו, שהתה עימו פעם בבית הבראה. הרב גוסטמאן ישב בחורשה בצל העצים, ועסק בכתיבת אחד הסימנים בספרו. מנהל בית ההארחה עבר שם פעם ופעמיים, ובכל פעם נעצר והתבונן ברב בפליאה. לבסוף פנה אל נכדת הרב גוסטמאן ואמר לה: "מימי לא ראיתי אדם בגיל כזה, בכזה ריכוז, שכותב זמן כה רב". במושגי המצומצמים המשיך ושיער בהתעניינות: "ודאי הוא עסוק בכתיבת פרקי חיוו..."

כשביקשתי פעם לקנות ממנו את אחד מספריו, הוא נענה בחיוב. כששאלתי למחירו הוא השיב לי בחיוך: "באמת הספר עולה מליונים... כי השקעתי בו כוחות ודמים, לילות כימים. אולם אני מוכן להתפשר ולמכור לך בסכום פלוני".

בערוב ימיו, בזמנים הכי קשים, ואולי דווקא בהם, ראו מול העינים את התגלמות המשמעות - "ממית עצמו עליה" כפשוטו. את אהבת התורה המופלאה שלו, שיקדה בקרבו כאש בוערת שמים רבים לא יוכלו לכבותה.

(מתוך הספר 'אוצרותיהם אמלא')

אחד הבחורים, סיפר לו כי זכה לשמוע שיחה אחת מהמשגיח רבי ירוחם, והיא השאירה עליו רושם עז כל כך, ש"היה שווה לו להיוולד רק כדי לשמוע אותה"

הגאון רבי גואל אלקריף שליט"א עד היכן מגיעה מידת הכרת הטוב

נישאו באותה תקופה לשני תלמידי חכמים גדולים - רבי חיים קרייזוויט, לימים רבה של אנטוורפן, ורבי ברוך רוזנברג, מראשי ישיבת סלבודקא בבני ברק.

לבנו הראשון של הרב וולבה הוא קרא אברהם - על שם חמיו, שנעקד על קידוש ה'. וכיצד קרא לבנו השני? דוד יעקב, על שם אותו בחור מיישיבת מונטרה שסיפר לו לראשונה על רבי ירוחם ממיר ואמר לו כי "היה שווה לו להיוולד רק כדי לשמוע את השיחה של רבי ירוחם". הרב וולבה חש כלפיו הכרת הטוב גדולה, שבזכותו הוא זכה למפנה הגדול בחייו, כשנסע ללמוד בישיבת מיר ולהסתופף בצלו של רבי ירוחם.

תראו מה משפט אחד יכול לחולל, ותראו עד היכן מגיעה חובת הכרת הטוב. משפט אחד של אותו דוד יעקב חולל גדולות ונצורות. המשפט הזה הביא את הרב וולבה לישיבת מיר, ומכאן התגלגלו הדברים שהרב וולבה נהיה תלמידו המובהק של רבי ירוחם. חלפו כמה שנים והרב וולבה שימש שליח להעברת הסיוע לישיבת מיר בשנות המלחמה ועל ידי כך לקיים את הישיבה בשנותיה הקשות. וכמובן, אותו משפט של אותו דוד יעקב גרם בסופו של דבר להצמיח לדור כולו משגיח גדול בדמותו של הרב וולבה. אין פלא אפוא שהרב וולבה חש הכרת הטוב עצומה כלפי אותו דוד יעקב והחליט לקרוא לבנו על שמו!

שמעתי מהמשגיח שלי בישיבה, הגה"צ רבי מאיר חדש זצ"ל

שמעתי מהמשגיח שלי בישיבה, הגה"צ רבי מאיר חדש זצ"ל, שהפרשה ממחישה לנו את חשיבות ומעלת הכרת הטוב, ואת החומרה הרבה של אי הכרת הטוב. אדם שאין לו הכרת הטוב - מאבד את צלם האדם שבו ויורד לשפל המדרגה, עד לדרגת בהמה אומרים חז"ל (תענית ט ע"א): "שלשה פרנסים טובים עמדו לישראל, אלו הן: משה ואהרן ומרים. ושלש מתנות טובות ניתנו על ידם, ואלו הן: באר וענן ומן. באר - בזכות מרים, עמוד ענן - בזכות אהרן, מן - בזכות משה. מתה מרים - נסתלק הבאר. וחזרה בזכות שניהן. מת אהרן - נסתלקו ענני כבוד. חזרו שניהם בזכות משה, מת משה - נסתלקו כולן".

כשמרים נפטרה - פסקה הבאר, ומזה התגלגל החטא של מיריבה. אומר ה"אור החיים" הקדוש: צאו וראו מה התגלגל מהחטא הזה - משה ואהרן לא נכנסו לארץ, וכתוצאה מכך לא היה תיקון שלם ולכן לא זכו לבית המקדש מיד. בינתיים הם חטאו בחטא עבודה

ותקמת שם מרים... ולא היה מים לעדה ויפקחלו על משה ועל אהרן (ב, א-ב)

נפתח בסיפור נפלא המלמד אותנו עד היכן מגיעה מידת הכרת הטוב:

המשגיח הגה"צ רבי שלמה וולבה זצ"ל היה יליד גרמניה, ובהיותו כבן תשע-עשרה נסע ללמוד בישיבת "עץ חיים" במונטרה שבשווייץ. אחד הבחורים, דוד יעקב שמו, סיפר לו כי היה בישיבת מיר ברוסיה וזכה לשמוע שיחה אחת מהמשגיח רבי ירוחם. הוא אמר כי התפעל מאוד מהשיחה הזו והיא השאירה עליו רושם עז כל כך, ש"היה שווה לו להיוולד רק כדי לשמוע אותה".

כששמע הרב וולבה את דברי ההתפעלות הללו, החליט שהוא נוסע ללמוד בישיבת מיר כדי לזכות לשמוע את שיחותיו של רבי ירוחם. בהיותו כבן עשרים התקבל הרב וולבה לישיבת מיר. מהרגע שידו נגעה בדלת של מיר, הוא דבק במשגיח רבי ירוחם. הוא היה משתתף בשיחותיו ומעלה אותן על הכתב. לימים אף הוציא ספר שלם על רבי ירוחם ממיר - "האדם ביקר".

כשהתקדרו שמיה של אירופה והמלחמה נראתה באופק, הוא עזב את מיר. הוא היה נתין גרמני, אך חשש לשוב לגרמניה ועשה את דרכו לשטוקהולם שבשבידיה, שהיתה מדינה ניטרלית.

שני הרבנים העבירו ביניהם את המסרים באמצעות רמזים וקודים

כשפרצה מלחמת העולם עברה ישיבת מיר לוילנא, בירת ליטא, שבאותה עת היתה ניטרלית. כעבור זמן עזבה הישיבה על רבניה ותלמידיה את ליטא וגלתה לשנחאי שבסין, שם היא התקיימה במשך כל שנות המלחמה במסירות נפש ובתנאים קשים מנשוא. רבי אברהם קלמנוביץ, שהיגר לארצות הברית והיה מראשי ועד ההצלה, היה שולח לישיבת מיר שבשנחאי חבילות סיוע וסכומי כסף גדולים. בתחילה הוא שלח את המשלוחים ישירות מארצות הברית, אך לאחר הצטרפותה של ארצות הברית למלחמה, הוא נאלץ לשלוח את הסיוע בדרכים עוקפות. בין השאר היה שולח את הכסף אל הרב וולבה שבשבידיה. שני הרבנים העבירו ביניהם את המסרים באמצעות רמזים וקודים ששתלו בתוך מכתבים תורניים תמימים. כך הצליחו להחזיק את ישיבת מיר על מאות תלמידיה במשך כל שנות המלחמה.

לאחר המלחמה נשא הרב וולבה את הרבנית, בתו של רבי אברהם גרודז'נסקי, המשגיח של ישיבת סלבודקא. גם שתי אחיותיה

הדרך וגיהצו וכיבסו את בגדיהם, ומתוך כך יידעו להכיר טובה לאהרן שבזכותו זכו לכל זה.

וכעת, אחרי שנהגו במידת הכרת הטוב וידעו להכיר טובה למרים, אפשר להחזיר להם את הבאר - בזכות משה ואהרן. ואחרי שהכירו טובה לאהרן, אפשר להחזיר להם את ענני הכבוד - בזכות משה. אמר המשגיח: צא ולמד עד כמה חשובה מעלת הכרת הטוב. כדאי היה לקב"ה שמשה ואהרן לא ייכנסו לארץ ישראל ועם ישראל לא יזכו לבית המקדש מיד עם כניסתם לארץ, וכל זאת בכדי שיכירו טובה למרים!

(נערך מתוך הספר - 'שש באמרתך' בהוצאת 'פה נוף')

זרה, ובגלל חטא זה נגזרו על עם ישראל כל הגלויות, עם כל הסבל והייסורים שנלווים להן, ולא ניוושע מהם עד ביאת משיח צדקנו. אך נשאלת השאלה: אם בין כך ובין כך חזרה הבאר בזכות משה ואהרן, לשם מה היו צריכים את זכותה של מרים, הרי גם בלעדיה הבאר מתקיימת? מדוע הוצרכו לחטוא במי מריבה, הרי יש להם צדיק אחר שבזכותו תמשיך הבאר להוציא מים?

כן הדבר לגבי אהרן. אם בין כך ובין כך חזרו ענני הכבוד בזכות משה, לשם מה היו צריכים את זכותו של אהרן, הרי עדיין זכותו של משה עומדת להם? מה ראו לציין כי "משמת אהרן נסתלקו ענני הכבוד", הרי בין כך ובין כך הם שבו בזכות משה?

אומרים חז"ל שאכן כן, גם בלעדי מרים ואהרן - זכו ישראל לבאר ולענני הכבוד, בזכות משה רבנו. ומדוע הזכירו את זכותם של מרים ואהרן וייחסו את הבאר למרים ואת ענני הכבוד לאהרן? - כדי שיכירו להם טובה!

אם לאחר פטירת מרים היתה הבאר ממשיכה להוציא מים בלי שום הפסקה, לא היו יודעים להכיר טובה למרים, שבזכותה ניתנה להם ה'מתנה' של הבאר. לכן לאחר פטירתה פסקה הבאר ולא היו להם מים לשותות, ובני ישראל באו אל משה והתלוננו על כך. כך הם יידעו להעריך את הבאר שהוציאה להם מים עד עכשיו, ומתוך כך יידעו להכיר טובה למרים שבזכותה זכו לבאר הזו.

כן הדבר לגבי אהרן. אם לאחר פטירת אהרן היו ענני הכבוד ממשיכים להתקיים ולהגן עליהם ברצף, בלי שום הפסקה, לא היו יודעים להכיר טובה לאהרן שבזכותו ניתנה להם ה'מתנה' של ענני הכבוד. לכן לאחר פטירתו של אהרן פסקו ענני הכבוד וסרה מהם ההגנה, ובעקבות זאת באו עמלק ונלחמו בישראל. כעת הם יידעו להעריך את ענני הכבוד שהגנו עליהם כל השנים, יישרו להם את

המשך מעמוד 2 | כ"ק מרן אדמו"ר מתולדות משה שליט"א

אבא שלך בשמים, להניח תפילין ולשמור הנהגת הבית וכו', כך המשכתי לדבר אל לבו דברים של טעם לחזור למקור, וב"ה שדברינו אלה אמנם עשה פירות שהתעורר מאוד לתפוס איך שהאמת מונח אצלנו ולא אצליהם שמתנהגים בדרך ארץ, שדרך ארץ בלי תורה אין כלום וכאמור, וכבר אמר אברהם אבינו לאבימלך 'רק אין יראת אלקים במקום הזה', וכל זה ללמדנו בא שהאדם עושה הכול מה שנחשב אצלו חשוב מאוד.

ויוצא מכל זה להתבונן, כי עבודת היהודי בעולמו הוא לעשות רצון קונו בנאמנות ובמסירות, להתגבר מעל טבעו לשבור את ההרגלים, לעשות מעשים טובים היפך מידתו, כדי לעשות היפך רצונו, וכי כל תכליתו של האדם בעולמו הוא "זיך צו בייגען פארען באשעפער" [להיכנע להקב"ה], להשקיע יגיעה עצומה ועבודה ממושכת להתעלות.

ויעזור השי"ת שנזכה שיהא עבודתינו הכל לנחת רוח להבורא אמן כן יהיה רצון.

(נערך מתוך 'שפת חיים' תמוז)

דרך ארץ, ושאל אותי מה כוונתי, עניתי לו, אם תראה אחד מכה את בנך את יחידך או שמכה את אביו, גם אז תלך לדבר עם דרך ארץ שיניח להם? בוודאי שלא! רק תצעק בכל כוחך וגם תתן לו שתי סתירות בפנים על זה שהוא עושה מעשה פשע.

כך אנחנו החרדים צועקים כשכואב, אצלנו כואב כשדורסים את אבא, כשמחללים השבת, כי דבוקים אנו אל הבורא וכואב לנו את כאבו, ואין ענין של דרך ארץ לכאן, כשאחד יגנוב לך משהו תצעק בקול רעש גדול ואין ענינו בהלכות דרך ארץ, ובכן תבין אנחנו אצלנו זה הקב"ה בנפשנו, ואנחנו מוחים בקול רעש גדול על חילול השבת ועל גזירות שמתחדש בכל עת נגד הקב"ה ונגד משיחו.

הט אונזך לי וקח לך את הדברים האלו בנפשך

ולאור הדברים שאמרתי מבקש אני גם ממך, הט אונזך לי וקח לך את הדברים האלו בנפשך וברצינות, להתחבר אל הבורא ולחזור אל חיק אביו, ובבקשה נא ממך לשמור שבת שלא תצער את אבא שלך, ותתחיל לחשוב מה חובתנו בעולמנו, ותעשה קשרים עם

הם קינאו בצורת החיים של עבודה ומלאכה ועסק

וְנִפְשָׁנוּ קִצָּה פֶּלֶחֶם תְּקַלְקֵל (כא ה)

כותב גאון המוסר, רבי חיים זיצ'יק זצוק"ל, בספרו "אור חדש", בתביעה שהיתה על כלל ישראל, בהתקרבם אל ארץ אדום, תביעה בגינה נענשו בהסתלקות אהרון הכהן, שהתביעה היתה על שום שהם קנאו באדום והבטה של קנאה היא "חיבור", כי "איחוד וייחוד הלב הוא חיבור יותר גדול מחיבור הגוף"

ועל מה היתה הקנאה? ממשיך ומבאר הגר"ח זיצ'יק: "הנה עם ישראל ארבעים שנה במדבר היה שרוי תחת ענני הכבוד אוכל מן מטעמי שמים לחם אבירים טובל בים של אורה וזיו עליון, יושב בשלווה ונהנה מזיו השכינה כל צרכי החיים באים לו בדרך ניסית, שמלתו לא בלתה עליו ורגלו לא בצקה. הענן היה מכבס ומגהץ שמלותם, באכילת המן מצאו אלפי טעמים, הכל בא להם בלא כל יגיעה ועמל, וכיוון שהתרגלו כך נמאסה עליהם ההנהגה הזו הם שאפו והתגעגעו לסדר חיים טבעי."

וכאן הוא מביא הגדרה נפלאה, בכוחות הנפש של האדם "כי טבעו של אדם שבדבר שהוא מתרגל לו, אין הוא מרגיש את הטוב הצפון בו, הוא רוצה בשינויים ואפילו אם השינוי הוא לרעה, מכל מקום אהוב הוא עליו. והריחו באפם שיש שם סדר חיים טבעי הרגישו שאנשי אדום חיים את חייהם בדרך של מלאכה זריעה וקצירה מסחר ובנין, אזי התעוררה בקרבם תאוה לחיים. הם נלאו כבר מחיי שלווה ומנוחה חיים נסיים ועל טבעיים, הם קינאו בצורת החיים של עבודה ומלאכה ועסק, והתערבות בין אנשים. קנאה זו באומתו של אדום כבר היה בה משום התחברות, זו היתה הסתכלות שכמוה כחיבור והתקרבות לעשו הרשע זו היתה הפירצה שפרצו בחומה שלהם כך נעשו כבר חברים לעשו הרשע, ופירצה זו הביאה לידי התקרבות מיתת אהרן הכהן החביב עליהם!

וזאת חקת התורה

בספר
"הליכות חיים"
(עמוד ר"ח,
בשם ר' אברהם
יעקב קיש)
מספר עד ראה
מימי המלחמה
העולמית:

זכיתי להיות במחיצת רבינו כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז זצוק"ל זי"ע בימי השואה האיומה, ועדיין חרוטים בזכרוני הדברי תורה שהשמיע לנו בעת היותנו בגטו וורשא לשם הובילו אותנו מאושוויץ, בכדי לפנות את הריסותיו של הגיטו המופצץ והחרוב. וביניהם הד"ת שאמר שם בעידן רעוא דרעוין שבת פרשת חקת תש"ד, כתיב "זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר". זאת ר"ת זכור אל תשכח. אם ברצונך לזכור ולא לשכוח את חוקת התורה, יש לזה ג' עצות: א. אשר 'צוה', שהוא בגימטריא מאה ואחד, לשנן את הנלמד

ועדיין חרוטים בזכרוני הד"ת שהשמיע לנו בשבת פרשת חקת תש"ד

מאה ואחד פעם וכדאיתא במס' חגיגה (ט): אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד. ב. ה', דהיינו שיצייר את שם הוי"ה כנגדו ועל ידי כך יזכור את תלמודו. ג. 'לאמור', שיוציא הדברים מפיו. ועוד דבר תורה מאחד השבתות בעידן רעוא דרעוין שנשמר בזכרוני, כתיב (תהלים ג, ב) "ה' מה רבו צרי, רבים קמים עלי, רבים אומרים לנפשי, אין ישועתה לו באלוקים סלה". וצ"ב כפל הלשון, וביאר רבינו זי"ע, שיש לנו אויבים רבים הרוצים לכלות אותנו ולהשמיד את גופותינו, את זה עוד ביכולתנו לסבול, ואף שרבו צרי, ורבים קמים עלי. אך כשרבים אומרים לנפשי, שרוצים לקחת את נפשותינו ונשמותינו, שלא נוכל לעבוד את ה' כאשר עם לבבנו, ואומרים לנתקנו מאלוקים סלה, זאת כבר אין ביכולתנו לסבול, ואחת בקשתנו, ואתה ה' מגן בעדי.

ודברי תורה אלו נאמרו בתקופה שלאחר יום עבודה קשה ומפרכת, בחתירה תחת יסודות הבתים, בקשירת הקירות בחבלים והטייתם בכח עד נפילתם.

מדוע לא התחפשו כליל, ולא שינו גם לבושם יחד עם לשונם

בספר "שיח שרפי קודש" מובאת שאלתו הנפלאה של הגאון הקדוש בעל חידושי הרי"ם זצ"ל. מדוע לא התחפשו כליל, ולא שינו גם לבושם יחד עם לשונם, ולא היו ישראל נבוכים, ולא היו מתפללים סתם, אלא סבורים שהם כנענים, ומתפללים על הכנענים - ואז לא היו נענים? ותירוץ תירוץ נפלא ומרעיש. שאילו היו משנים גם את לשונם וגם את לבושם, ולו גם זמנית, ולו כדי להוליך שולל בלבד, אזי היו הופכים באמת לכנענים. ואם היו ישראל מתפללים על הכנענים שיימסרו בידם, היתה תפילתם מועילה והיו נמסרים בידם!

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נָתַן תִּתֵּן אֶת הָעָם תְּהוֹה בְּיָדִי (כא ב)

כאשר הסתלקו ענני הכבוד מעל עם ישראל עם פטירת אהרן הכהן, חשבו העמלקים שניתנה מן השמים רשות להילחם בישראל. פחדו שמא יתפללו היהודים שיימסרו בידיהם ותפילתם תענה. מה עשו, שינו לשונם ככנענים, כדי שיתפללו ישראל לבוראם לתת כנענים בידם, והואיל והם עמלקים לא תתקבל תפילתם. ראו ישראל לבושם כעמלקים ולשונם ככנענים, ולא ידעו על מי יתפללו. אמרו: נתפלל סתם. וזהו שנאמר: "אם נתון תתן את העם הזה בידי", ונענתה תפילתם.

מרון הגרש"ז אויערבך אמר שהעת המסוגלת ביותר לבקשות היא באמירת תחנון, אחרי שומר ישראל וכו', קודם שיאמר מתרצה ברחמים, אך יעשה כן באופן שלא ירגישו בדבר

כל מה שכדאי לדעת על ענייני התפילה

וַיִּשְׁמַע אֱלֹהֵי ה' וַיִּשְׁמַע קוֹלֵנוּ (ב' ט"ז)

פרק תהלים - או אפילו נוסח תפלה בלשון יה"ר וכו' בהזכרת שם שמים - ולבקש אז כל בקשותיו. (הליכות שלמה פ"ט הע' 16)

כתב המשנה ברורה שתמיד תהיה תפלת האב והאם שגורה בפיהם להתפלל על בניהם שיהיו לומדי תורה וצדיקים ובעלי מדות טובות. ויכון מאד בברכת אהבה רבה ובברכת התורה בשעה שאומרים ונהיה אנחנו וצאצאינו וכן כשאומר ב'ובא לציון' למען לא ניגע לריק ולא נלד לבהלה.

כשהביאו לפני הח"ח את ספר התהילים הישן של אמו

כשהביאו לפני הח"ח את ספר התהילים הישן

של אמו, התרגש ובכה ואמר, אתם יודעים כמה דמעות אמי שפכה לפני הקב"ה על הספר תהילים הזה שהבן שלה יהיה ערליכער איד. הקהלות יעקב היה אומר שלפעמים רואים שמבית פשוט ביותר יוצא תלמיד חכם וצדיק, וכל זה מחמת שהסבתא שלו שפכה לבה בתפילה ובדמעות שתזכה לבנים ת"ח, ואם זה לא עזר לבנים הרי זה עוזר לנכדים. (תולדות יעקב)

הגרי"ש אלישיב נשאל מרב בית מדרש, שעלות חימום בית המדרש גבוהה, ולמתפללים בימות החול קר מפני שהם מעטים, האם אפשר להעביר את המניין לעזרת נשים הקטנה יותר, והשיב, בתפילה קר?! (ציוני הלכה)

סגולה להעביר מחשבת חוץ

המשנה ברורה הביא מהא"ר בשם קיצור של"ה סגולה להעביר מחשבת חוץ, שקודם תפילה יעביר ג' פעמים יד ימינו על מצחו ויאמר בכל פעם "לב טהור ברא לי אלוקים ורוח נכון חדש בקרבי". וכן אם בא לו מחשבת חוץ בתוך התפילה, ישתוק מעט ויעביר ימינו על מצחו ויהרהר פסוק הנ"ל.

כתב החיי אדם, ראוי לאדם שירגיל את עצמו בכל ימי השנה, שתהיה רגיל בפיו בכל שעה תפלה שהתפלל דוד המלך ע"ה (תהלים פ"ו י"א). הורני' דרכך, הדריכני באמתך, יחד לבבי ליראה את שמך, וטהר רעיוני ולבי לעבודתך, וכיוצא באלו פסוקי יראה. והחיי אדם מסיים, מובטח לו שינצל מכל חטא.

כתב רבינו בחיי: וצריך אתה לדעת כי כח התפילה גדול, ואפילו לשנות הטבע ולהנצל מן הסכנה ולבטל הנגזר, והמקום יקצר מהכיל כל מה שנתבאר בכתבי הקודש ונאמר בענינים אלו על כח התפילה לבטל הנגזר או שינוי הטבע וכן להציל מן הסכנה.

הא"ר כותב שהמטה משה כתב בשם ר"י החסיד ורב האי גאון ורב שרירא גאון, שכל מי שמכוון בתחילת 'אדון עולם' אני ערב לו שתפילתו נשמעת, ואין שטן מקטרג על תפילתו.

השערי תשובה (בס' קי"ח) מביא את דברי

המהר"י צמח לגבי הכוונה באמירת 'לישועתך קוינו', ואלו דבריו: וכתב מהר"י צמח וגם אני מכוין לצפות לישועת ה' שעושה עמנו להצילנו מכמה פגעים רעים בכל יום ובכל רגע, ומצאתי תועלת גדול כמה פעמים לעתות בצרה בזה.

וכן כתב החפץ חיים (בספרו מחנה ישראל) וז"ל: צריך כל איש ישראל לצפות לישועה בכל יום כי ישועת ה' כהרף עין, וכמו שאנו אומרים בתפלה כי לישועתך קוינו כל היום וכתבו בספרים שלא דוקא על הגאולה בלבד צריך לצפות, אלא על כל צרה שלא תבוא צריך לצפות לישועת ה', וכבר כתבו בשם האר"י ז"ל שבכל יום כשאומר כי לישועתך קוינו כל היום יכוין שמצפה לישועה על כל צרה שנמצא בו, והוא מסוגל מאד להצלה, וה' יזכנו להיות מהמקוים לישועתו תמיד ובזכות זה נזכה לתשועה האמיתית בב"א, עכ"ד.

שהעת המסוגלת ביותר לבקשות היא באמירת תחנון

הגרש"ז אויערבך אמר שהעת המסוגלת ביותר לבקשות היא באמירת תחנון, אחרי שומר ישראל וכו', קודם שיאמר מתרצה ברחמים, אך יעשה כן באופן שלא ירגישו בדבר (וכמדומה שאמר שראה כן בס' נוהג כצאן יוסף (אך ל"מ שם), והוסיף ששם מבואר עוד, שמעלת הבקשה אז גדולה אפילו מבקשות שבתוך שמו"ע, אלא שזה חדוש גדול). ומ"מ העיקר הוא לדעת שאימתי שמתפללים שומע הקב"ה תפלת כל פה, ויכול בכל שעה משעות היום לומר

אם לא תשתפרו בלימודים, אצבוט את עצמי

הרבי: "דעו לכם, אם תתרפו בלימודכם, אקפוץ... החוצה".

אחד התלמידים החציף פנים, ואמר לחבריו: "הלוואי והרבה יקפוץ ואז יהיה לנו חופש".. ואף אחד מהתלמידים לא מחה.

כשהבין המלמד שהאיום שהוא יעניש את עצמו כבר לא משפיע עליהם, תפס את המקל והתחיל להכות בהם. תמחו התלמידים: "מדוע הרב'ה מכה אותנו?" הסביר המלמד: "כל זמן שהיה אכפת לכם מהכאב שלי, די היה באזהרה שהזהרתי אתכם. אבל ברגע שאתם אדישים לכאב שלי, ואף שמחים בו, כי תצמח לכם איזו תועלת מכך - ראוי להעניש אתכם בכל חומרת הדין".

הנמשל: הקב"ה רואה את עם ישראל מתרפים מן התורה והמצוות, ואומר להם: אני אכה בגויים, כדי שאתם תשפרו מעשיכם ותחזרו בתשובה.

מדוע ה' עושה כן? התשובה היא שהקב"ה מביא פורענות על הגויים כדי שעם ישראל יראה מה הוא מסוגל לעשות, יקח מוסר ויחזור בתשובה. וזה הביאור של מאמר חז"ל: "אין פורענות באה לעולם אלא בשביל ישראל". אך כשרואה ה' שכל זה אינו מועיל, הוא מכה בהם עצמם. והחכם עיניו בראשו, הוא אינו מחכה שה' יוכיח לו על בשרו שלא כדאי לעבור על מצוותיו, אלא מקדים ועושה תשובה, ועל ידי כך זוכה להארת פנים מן השמיים.

(אריה שאג, - שמות)

הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל: אומר ה"חתם סופר" זצ"ל, מעשה במלמד בחיידר שהיה אהוב מאוד על התלמידים. כשראה שהתלמידים מתעצלים בתלמודם, אמר להם: "אם לא תשתפרו בלימודים, אצבוט את עצמי".

נבהלו הילדים ואמרו: "רב'ה, לא לא, אנחנו מבטיחים לך להשתפר! איננו רוצים שחלילה יגרם לך כאב בגללנו!" בתחילה הם עמדו בדיבורם והתאמצו ללמוד כראוי, אך עם הזמן השפעתו של ה'איום' של המלמד הלכה ופחתה, עד ששוב הם התרפו בתלמודם. אמר להם הרבי: "אני רואה שדברי כבר לא משפיעים עליכם, אם כן דעו לכם, אם תתרפו בלימודכם, אני אסטור לעצמי".

נבהלו התלמידים ואמרו: "חלילה שבגללנו יגרם כאב נורא שכזה לרב'ה האהוב שלנו. אנו מבטיחים ללמוד בחריצות רבה בלי שום רפיון".

והדבר חזר על עצמו. בתחילה הם עמדו בדיבורם, אך עם הזמן, הם חזרו שוב לסורם והתרפו בתלמודם. אמר להם

מיד פנה רבי איסר זלמן לרבנית מרת ביילא הינדא ע"ה וביקש ממנה להביא 'משקה'

הגה"צ רבי נטע פריינד זצ"ל סיפר על מורו ורבו מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצוק"ל: "היה פעם שכמה בחורים הגיעו ללוות את מרן מביתו לשיבה, בהליכתו הגיע עני, פשט את ידו לעבר ראש הישיבה הגרא"ז זצ"ל וביקש נדבה. הרבי נעצר וכך נעצרה כל הפמליה, המתינו בסבלנות עד שהוא הוציא את ארנקו, ונתן בידו מטבע חשובה. כך חזר הדבר כמה פעמים. אחד הבחורים שלא סבל שהוא מנצל את הליכתו של מרן לשיבה למסירת שיעור, העיר לאותו עני, כי אין זה זמן המתאים לבקש נדבות מרבינו, וכי ימצא לו זמן אחר לבקש ממנו נדבות. מרן שהבחין בכך נעצר והעיר לבחור בעדן לשונו: 'אינני מבין, התפקיד שלי הוא למסור שיעור, ובכך הנני מתפרנס, והתפקיד שלו הוא לקבץ נדבות. איך אוכל בתפקיד שלי להפריע לתפקיד שלו?!' זה היה מרן מלבד גדולתו בתורה היה גדול במידות. הוא גם סיפר על הדרך המיוחדת של הגרא"ז זצ"ל בהעמדת תלמידים: "הוא היה אמן עם חוש מיוחד לרומם ולעודד תלמידים, ולהכניס בהם אהבת תורה, ע"י שמרומם אותם בקושיא מסוימת ששואלו, הוא עשה מכך עסק שלם. זכורני פעם אחת ישב בחור אחד אצל מרן הגרא"ז מלצר זצ"ל, ואמר לו סברה מיוחדת במהלך הסוגיא, מיד פנה הגרא"ז לרבנית מרת ביילא הינדא ע"ה וביקש ממנה להביא 'משקה'. לשאלתה מה ומדוע צריך למשקה באמצע שיעורו? ענה לה הרבי והצביע על הבחור: עָהָר הָאֵט גֵּיעָזְט אַ-מֵּייעֶדְגֶּן חִידוּשׁ. (הוא אמר חידוש מיוחד ונורא - בתרגום חופשי) הגרא"ז ידע לזהות מתי צריך לעודד בחור, מתי לעשות מצב מחידושו. בכך בנה את התלמידים והכניס בהם אהבת התורה. ראינו בחוש שהקב"ה זיכהו שעל ידו התעודדו בחורים שהיו במשברים, ועלו והתעלו בהצלחת התורה עד שהפכו לצורבים מופלגים".

(מתוך כתבה של הר' טובה פריינד)

אני יוצא כעת מהחדר, ומשאיר לך על השולחן דף ועט

הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א: לפני שנים אחדות נכנס אברך לחדרו של מורי ורבי מרן ראש הישיבה הגרי"ג אדלשטיין זצוק"ל ופרץ בבכי מר. היה ניכר עליו כי דבר מה מעיק עליו כבר תקופה ארוכה. כאן, במעונו של זקן ראשי הישיבות, בפני הלב הגדול, לב כל ישראל, הוא מצא לנכון לפרוק את כאבו.

לדבריו, הוא חש כי אינו מתקדם ברוחניות כפי שהיה מצפה מעצמו; הלימוד הולך בעצלתיים, התפילה אינה משהו, ובהתאם לכך גם מעמדו החברתי ככולל אינו בכי טוב, בינוני ומטה. "באופן כללי הולך קשה" - סיכם את מצבו.

רבי גרשון הרהר מעט, פנה אל האברך ואמר: "ראה, אני יוצא כעת מהחדר, ומשאיר לך על השולחן דף ועט, שב ליד השולחן ותתבונן עם עצמך כמה דקות, וכתוב את המעלות הטובות שכן מצויות אצלך. תיכף אשוב". רבי גרשון יצא מהחדר. האברך כתב. כששב רבי גרשון ועיין ברשימה הכתובה אורו עיניו, וקרא בהתרגשות: "נו, הרי לפי מצבך אתה עושה את המוטל עליך... אם כן הנך 'אדם גדול'!".

"מאי משמע 'אדם גדול'?", הוסיף רבי גרשון ואמר: "מרן הגאון רבי חיים מברסק זצ"ל אמר פעם - איזהו אדם גדול? וכי רק מי שלומד שמונה עשרה שעות ביום? או רק מי שחי בפרישות מופלגת, או שהציבור מחזיקים ממנו כאחד מגדולי הדור הוא אדם גדול? לא ולא! לא רק הם נחשבים אנשים גדולים, אלא אדם גדול הוא מי שאין בו פגם בדרכיו והנהגותיו! אדם גדול הוא מי שעושה את המוטל עליו בכל זמן לפי מצבו ויכולותיו! גם אברך צעיר יכול להיות אדם גדול!..."

(אוצרותיהם אמלא)

שח לי כ"ק האדמו"ר מקרעטשניף שליט"א, על אביו

הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א: שח לי כ"ק האדמו"ר מקרעטשניף שליט"א, על אביו כ"ק הרבי מקרעטשניף זצוק"ל, שכידוע היתה דרכו בקודש לקרב מאד בחורים נדחים, ובחצר קדשו הסתובבו תמיד מאותם בחורים כושלים, וזכו שם לקירוב רב.

בזמנו, כשהתחיל במנהג זה, היה בכך ביזיון גדול בשבילו, ואמרו עליו שהוא הרבי של הנדחים, ושזו חסידות של 'נחשלים'... אך הוא לא שת לבו לכל זאת, והמשיך בעבודת קדשו ביתר שאת וביתר עוז. לפלא גדול היה, שבעבור תקופה שהיו חוסים בצלו נהפך לבם לטובה, ונעשו עדינים ושקטים, מיושבים בדעתם ובריאיים בנפשם. וכל אלו שהגיעו לחצרו התחזקו בתורה ובחסידות, והקימו בתים בקדושה וטהרה לתפארת בית ישראל.

בהזדמנות אחת - מספר בנו, כ"ק האדמו"ר שליט"א - שאלתי את אבי, כיצד הוא מצליח לחולל בנפשם מהפכה רבתי כזו? שהרי הם מגיעים אליו במדרגות ירודות ונחותות ביותר, והוא אוספם כמעט מן הרחוב, וכיצד

התרוממו כל כך בתורה וביראת שמים, עד שנעשים ממש שיינע חסידישע יונגעלייט?

מתחילה לארצה הרבי לענות, ובכל פעם שהוסיף בנו לשאול, התחמק ממנו בתירוצים שונים, שאין הוא יודע את הסיבה, וכיצא בזה, אבל ככל שגדלה התופעה גדלה גם הפליאה, והוא הפציר מאד באביו שתורה היא וללמוד הוא צריך: מה סוד קירוב אותם צעירי ישראל קדושים?

נענה הרבי הקדוש ואמר: "האמת שאיני עושה כמעט כלום בדבר, רק מהרגע שבאים בצל קורתי מחפש אני בכל אחד את מעלתו ואת סגולתו, שהרי לכל איש בישראל ישנה מעלה מיוחדת, ואף בהיותו בשאול תחתית חלילה, תמיד נתן למצוא בו סגולה יקרה ומאירה, ואינני מתייחס כלל כי אם לאותה מעלה, ומחשב בה הרבה, וכן במקור מחצב נשמתם, כמה נחשבים ואהובים הם למעלה; ומרעיף אני עליהם הרבה אהבת נפש וקירוב לב, וממילא מעצמם הם חוזרים ומתקרבים אל השכינה הקדושה..."

(טיב המעשיות)

השיב הגוי: מביאים שורשים של צמחים שונים ומעשנים תחתיו ומרביצים עליה מים והרוח הרעה בורחת. א"ל: ישמעו אוזניך מה שפך מדבר! כך הרוח הזו - רוח טומאה, כשמזים עליו - רוח הטומאה בורח

מאוצרותיו של הרב חנניה צ'ולק שליט"א

וְלִקְחוּ לְטָמֵא מִעֵפֶר שְׂרֵפֶת הַחַטָּאת (י"ט י"ז)

מדוע פרה צריכה להיות 'תמימה' ללא מום ושלא עלה עליה עול?

תשובה: איתא במדרש אגדה: לפי שהיו ישראל תמימים - מושלמים, ונעשו בעלי מומים ע"י חטא העגל, כדי לנקותם ממומם ולהחזירם להיות תמימים ע"י הזיית מי נדה מהפרה האדומה, לכך צריך שהפרה תהיה תמימה - שאין בה מום. ולפי שנתנו עול העגל על צוואריהם, שזבחו לו והשתחוו לו, לכך תבוא פרה אדומה אשר לא עלה עליה עול ותכפר עליהם.

מדוע הכהן היזה מדם הפרה באצבעו ומדוע 7 פעמים?

תשובה: איתא במדרש ('פתרון תורה'): מה נשתנתה אצבעו של כהן מכל האיברים, שמזים בה? אמר הקב"ה: תבוא אצבעו של כהן ותכפר על אצבעו של אדם שמתחילה בעבירה, שנא' 'קורץ בעיניו מולל ברגליו מורה באצבעותיו' (משלי ו' י"ג) לפיכך מכפר עליהן כהן. ובמדרש אגדה: למה מזה מדמה 7 פעמים? למען יכפר אדון אשר ברא עולם בז' ימים.

על איזה דבר בפרשתנו נאמר הפס' (תהלים) 'פי צדיק יהגה חכמה ולשונו תדבר משפט'?

תשובה: איתא בפסיקתא (רבתי י"ד) אמר רבי אחא בשם רבי יוסי בן חנינא: בשעה שעלה משה למרום, מצא להקב"ה קורא בפר' פרה אדומה 'זאת חוקת התורה'. אמר הקב"ה: איני עוסק אלא בטהרת ישראל, שנא' 'פי צדיק יהגה חכמה ולשונו תדבר משפט' (תהלים ל"ז). פי צדיקו של עולם יהגה חכמה - הוגה בתורה, ב'זאת חקת התורה'.

מה הקשר בין ביזת מצרים לפרה אדומה?

תשובה: איתא במדרש 'פתרון תורה' עה"פ 'ויקחו אליך': אמר הקב"ה למשה, אמור להם לישראל: אותו מקח שלקחתם במצרים - קרבן פסח, שנא' 'ויקחו להם איש שה לבית אבות' - וכי הפסדתם מזה? והרי נשתכרתם ב' ביזות: אחת במצרים ואחת על הים, גם עכשיו - קחו פרה אדומה ואני משלם לכם שכר פרה.

מי שאל את מי 'האם נכנסה בך רוח רעה מימך'?

תשובה: איתא במד"ר (במדבר י"ט ח): שאל גוי אחד את רבי יוחנן בן זכאי: מעשים אלו שאתם עושים נראים ככשפים; אתם מביאים

פרה ושורפים אותה וכותשים אותה ונוטלים אפרה, ואחד מכם שנטמא למת - מזים עליו שנים או שלושה טיפין ואתם אומרים לו 'טהרת'?! א"ל: נכנסה בך רוח תזזית מימך? א"ל: לא. א"ל: האם ראית אדם שנכנסה בו רוח תזזית? א"ל: הן. א"ל: ומה אתם עושים לו? השיב הגוי: מביאים שורשים של צמחים שונים ומעשנים תחתיו ומרביצים עליה מים והרוח הרעה בורחת. א"ל: ישמעו אוזניך מה שפך מדבר! כך הרוח הזו - רוח טומאה, כשמזים עליו מי נדה - רוח הטומאה בורח. לאחר שיצא אמרו לו תלמידיו: רבינו, אותו דחית בקנה, אבל לנו מה אתה אומר? א"ל: חייכם, לא המת מטמא ולא המים מטהרים, אלא אמר הקב"ה: חוקה חקקתי, גזירה גזרתי ואי אתה רשאי לעבור על גזרתי, דכתיב 'זאת חקת התורה'.

מי לקח מדם מי והיזה כלפי מעלה?

תשובה: איתא במדרש ('פתרון תורה') עה"פ 'ולקח אלעזר הכהן והיזה', רמז על ירמיה הנביא. כשיצאו לגלות בבל ונהרגו, נטל ירמיהו מדמם, זרק למעלה ואמר 'ראה ה' והביטה למי עוללת כה' (איכה ב-ב) לאיזו אומה עשית כך.

מתים שעתידין להחיות לעתיד לבוא, צריכין הזאה ג' וז' או אין צריכין?

אמרו בגמ' (נדה ע:): ג' דברי בורות שאלו אנשי אלכסנדריה את רבי יהושע בן חנניה: א. אשתו של לוט האם מטמאה? א"ל: מת מטמא ואין נציב מלח מטמא. ב. בן השונמית מהו שיטמא? א"ל: מת מטמא ואין החי מטמא. ג. מתים שעתידין להחיות לעתיד לבוא, צריכין הזאה ג' וז' או אין צריכין? א"ל: לכשיחיו נחכם להם.

(מתוך עלונו של הרב צ'ולק תשפ"ד)

ותחזינה עיננו בשובך לציון ברחמים

אני מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח
ואף על פי שיתמהמה עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא

שואלים אדם כזה: מה העיסוק שלך? הוא עונה: "יש לי מפעל חסד לאלמנות, יתומים וחולים". הארגון שלו חובק זרועות עולם, ממש אימפריה של חסד - ועם כל זאת הוא לקוי בשנאת חינם!

הגאון רבי אליהו דיסקין שליט"א על מקדש שני שחרב, ומידת החסד של הפרטים הקטנים

של חסד, אך יתכן שזה בא מחדוות יצירה, עודף אנרגיות או אהבת הכבוד והפרסום. אמנם הוא קיבל על כך שכר עצום, אבל עדיין אין בזה כדי לתקן את מידותיו.

כך תתכן מציאות של אדם שהוא בעל ארגון חסד חובק עולם, יש לו מאה סניפים בכל קצוי תבל וכל הזמן הוא מתזז בין הטלפון הנייד והביפר, וטס ממדינה למדינה בקצב מסחרר. יש לו מכונת אמריקאית הדורה וממוזגת, אך מימיו לא עלה על דעתו לעצור טרמפ ליהודי מבוגר ביום שרב, גם אם הוא ממתין לאוטובוס כבר מחצית השעה ופניו נוטפות זיעה. מדוע? "יש לי הפרויקטים שלי. אני נבראתי לנסוע במכונת אמריקאית ממוזגת, והוא נברא להיות תלוי בחסדים של אגד!..."

הסגולה של 'האדם נפעל כפי פעולותיו' היא דווקא בחסדים הקטנים שנעשים באופן פרטני כאדם לאדם, ובהם האדם נמדד האם הוא איש חסד אמיתי.

בכלל צריך לדעת, שאחד הדברים שבונים מאוד את מידות האדם הוא חסד בדיבור. מדוע? דיבור דורש מחשבה: להיכנס לנעללים של הזולת, לליבו, לרגשותיו. כשאדם עושה זאת ואומר לחברו מילה טובה או מחמאה - אין לשער את גודל החסד שבכך. עצה טובה לתיקון המידות היא, שהאדם יקבל על עצמו לעשות בכל יום חסד בדיבור לפחות פעם אחת. לומר לאשה שהאוכל היה מוצלח, לבוא לראש הכולל ולומר לו שהחבורה היתה מוצלחת, או להודות לנהג האוטובוס בירידה ממנו ולאחל לו יום טוב. הדברים הקטנים הללו - הם שבונים את מידות האדם.

(מתוך הספר - דורש טוב, קדושים)

לכאורה מתעוררת קושיה עצומה: הרי לימודנו רבותינו הראשונים, וספר "החינוך" כותב זאת פעמים רבות, שיש כלל בכוחות הנפש: "האדם נפעל כפי פעולותיו", דהיינו שפעולותיו החיצוניות של האדם משפיעות על פנימיותו, גם אם לא תמיד הוא שלם עם מעשיו. אם כן, כיצד יתכן שהאדם הזה עסוק בגמילות חסדים, ויחד עם זאת יש לו שנאת חינם? מדוע הפעולות הטובות שהוא עושה אינן משפיעות עליו?!

הנרות הקטנים הדולקים עם חשכה

רבי יוסף ליב בלוח זצ"ל מביא בספרו "שיעורי דעת", שהדברים הקטנים שבמצוות משפיעים הרבה יותר מהדברים הגדולים. ויש לכך דוגמאות רבות: כל אחד זוכר מילדותו את קסמם של נרות החנוכה בבית הוריו, הנרות הקטנים הדולקים עם חשכה. איך מציינים בליל הסדר את יציאת מצרים? מניחים בקערה זרוע, ביצה, חרוסת, וכרפס. אוכלים מצה, שותים ארבע כוסות, ואוכלים אפיקומן. מדוע לא עושים פעולות הרבה יותר גדולות ומשמעותיות? אלא, שדווקא הפעולות הקטנות משפיעות הרבה יותר על הנפש! יש אדם שאוהב 'להרים' פרויקטים גדולים

הנה אנחנו כבר בחודש תמוז, וימי בין המצרים מתקרבים. אנו ממשיכים לצפות לביאת המשיח ושימי האבל יהפכו לימי שמחה וששון.

אנו מביאים כאן שיחה מיוחדת של הגאון רבי אליהו דיסקין שליט"א על מקדש שני שחרב, ומידת החסד של הפרטים הקטנים שאנו חייבים לקחת לתשומת ליבנו כדי שנזכה לתקן ולזכות לביאת המשיח במהרה בימינו. 'בגמרא (יומא ט, ע"ב) אמרו: "מקדש שני שהיו עוסקין בתורה ובמצוות וגמילות חסדים מפני מה חרב? מפני שהיו בו שנאת חינם".

מדובר כאן באנשים שהיו עסוקים בחסד ובגמילות חסדים. שואלים אדם כזה: מה העיסוק שלך? הוא עונה: "יש לי מפעל חסד לאלמנות, יתומים וחולים". הארגון שלו חובק זרועות עולם, ממש אימפריה של חסד - ועם כל זאת הוא לקוי בשנאת חינם!

לְעִי"נ

הר"ר יוסף ב"ר שלמה אהרן הכהן ז"ל

מרת ברכה ב"ר יוסף ע"ה

הר"ר שמעון יהודה ב"ר עקיבא הלוי ז"ל

מרת מלכה ב"ר אברהם יהודה ע"ה

עורך המדור:
אלחנן נתן ליכטיג

ואז התברר כי שכח את המפתח, ומכשיר סלולרי לא היה לו... וכך כל עוד רוחו בו הגיע ברגע האחרון, ואז...

תשמעו סיפור: לפני כשבועיים הסתלק בשיבה טובה ר' איצה רוזמרין ר"מ ומרביץ תורה יותר משישים שנה ו'בעל תוקע' בבית המדרש של 'גור' בירושלים שופרות הרבה היו לרבי איטשע רוזמרין זצ"ל, והוא תקע בהם - לא רק בחודש אלול ותשרי, אלא - בכל יום ויום.

היה לו שופר של אהבת תורה. שופר של יראת שמים. שופר של דקדוק הלכה. שופר של חסידות. שופר של מדות טובות. שופר של הארת פנים. שופר של חסד. ועוד ועוד. כל השופרות הללו, פעם תקע בזה, פעם תקע בזה. כולם היו שמישים. ו'הבעל מקריא' שלו היה ברור וחד: 'לעשות רצונך אלוקי חפצתי'.

מידותיו הנאצלות היו כאמור, לשם דבר. קבלו סיפור קצר: בבית המדרש דגור בירושלים, הזמינוהו פעם אחת, לעבור לפני התיבה בתפילת מנחה בראש חודש, יום בו בעלי החיובים אינם ניגשים כחזנים. משום מה הוא הגיע ברגע האחרון וגילה כי יהודי אחר עומד לפני העמוד, מוכן להתפלל כחזן. התברר שבגלל טעות, לא ידעו שר' איצ'ה הוזמן, ושלחו לעמוד אברך שיש לו יארציט בו ביום.

ר' איצ'ה הגיב: 'איזה נס שאיחרתי', שכך נמנעה אי נעימות מאותו אברך. ומדוע הגיע ברגע האחרון? התברר שבאותו יום היה לו ברית של נכד, והוא מיהר לצאת מהסעודה אחרי אכילת המנה הראשונה, לרוץ הביתה ולהחליף את הקפוטה והשטריימל לבגדי חול. ואז גילה כי שכח את המפתח, ומאחר ולא היה לו מכשיר סלולרי... ארך זמן עד שהשיג מישהו מבני המשפחה שישלחו לו מפתח. וכך כל עוד רוחו בו, הגיע ברגע האחרון לבית המדרש, מכיון שהוזמן להתפלל. וכאמור, מצא אז מישהו אחר שהתכוון לגשת כחזן.

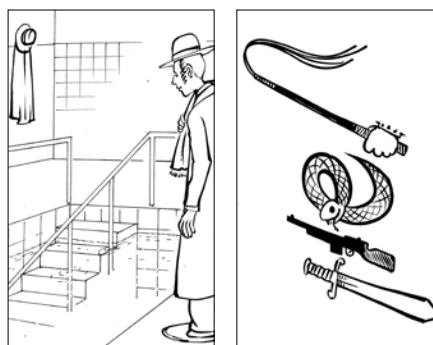
'איזה נס שאיחרתי' - ר' איצ'ה היה מאושר שלא נגרמה פגיעה. לא עלה בכלל בדעתו כלל להתרעם...

(מקור: המודיע כב סיון)

יום שישי הקרוב הוא ער"ש חוקת איך צריך להתנהג?

יום שישי הקרוב הוא ער"ש חוקת איך צריך להתנהג באותו היום? תשובה: כתב הלבוש שביום זה היתה שריפת התורה ששרפו כ' קרונות מלאים בספרים בצרפת וגם בשנת ת"ח נחרבו ביום זה שתי קהילות גדולות וארעו עוד הרבה צרות ליהודים, והוא שאל בחלום ע"מ רגזה הארץ ונאמר לו שזה בגלל פרשת השבוע זאת חוקת התורה שהתורה תובעת את עלבונה 'והמג"א ומשנ"ב תקב. הביאו אף הם מנהג זה שיום זה הוא יום צום. ומי שלא יכול לצום שיזהר לכה"פ לא לאכול מעדנים ולא יעשה דברים מסוכנים, ויעסוק ככל שיכול בתורה, ולכה"פ ימנע מדברים בטלים. ויזהר מלהיכנס לים סוער וכדו'.

(הרב שלמה קולדצקי בעלונו תשפד)

מיהו האדם המתועב לפני הקב"ה?

אז מי לדעתכם 'מתועב' לפני הקב"ה?
שקרן? בעל גאוה? שופך דם נקי?
אז חשוב לדעת ולהיזהר: החפץ חיים מביא בספר 'שמירת הלשון' שמי שמסכסך בין אנשים אהובים ועושה ביניהם מחלוקת ח"ו, הוא מתועב עבור זה לפני ד' וקשה העוון הזה יותר מעוון גאוה ושקר שפיכת דם נקי..

(ע"ש בשער הזכירה פרק ד)

מי יותר טהור ?

השבוע אנחנו בפרשת 'פרה'. מי לדעתכם יותר נחשב כאדם טהור: מי שלא נטמא מעולם, או מי שנטמא ונטהר באפר פרה וטבל כדין. הרמב"ם בפיה"מ במסכת פרה (ג'ג') אומר את היסוד שכדאי לדעת: 'הנה אין הבדל בין איש שלא נטמא לעולם במת, ובין איש אשר נטמא כל ימיו ואחר כך טבל והזה עליו שליש ושביעי, אלא שזה אשר הוזה עליו יותר גדול המדריגה בטהרה לפי שהפסוק כבר שפט עליו שהוא טהור'.

רבי אורי פנה אל העשיר ואמר: יש לך מיליונים! מה תעשה עם הכסף?

הגה"צ הרבי חזקיהו מישקובסקי שליט"א: הלכתי פעם עם רבי אורי זוהר אל גביר גדול נחמד וחביב שהיה ידיד של רבי אורי, כדי לאסוף כסף לארגון 'לב לאחים'. רבי אורי פנה אל העשיר ואמר: "יש לך מיליונים! מה תעשה עם הכסף, תיקח אותו לקבר? יש לך הזדמנות להציל אלפי ילדים!"

הגביר חיך ולא אמר כלום. ראה רבי אורי שאין טעם לדבר וחדל מדבריו. כשבאנו לצאת, אמר הגביר: "רבי אורי, אתה יודע שאני מאמין בברכות שלך. תן לי ברכה טובה..."

"בודאי!" אמר רבי אורי. ואכן, כשרבי אורי בירך, זה היה עם כל הלב. "שהקב"ה יזכה אותך שיהיה לך יותר שכל ולא תהיה טיפש!" בזאת תמה הברכה...

ומכוחו של אותו צדיק אני מברך את כולנו, שיהיה לנו יותר שכל ולא נאבד את החיים שלנו. נשקיע בלימוד, נגדל ונהיה תלמידי חכמים לשם ולתפארת!

(-מתוך 'דורש טוב' בהוצאת יפה נוף)

באים אלי בחורים שאומרים לי שהם רוצים להתחתן

הרב שלום ארוש שליט"א: באים אלי בחורים שאומרים לי שהם רוצים להתחתן, הם חושבים שאגיד להם להתפלל או לעשות סגולות, ואני רק אומר להם: "האם אתה חושב שה' רוצה שתתחתן?" השאלה הזאת מפתיעה אותם והם מתחילים להתבלבל כי הם לא תמיד בטוחים בכך בעצמם.

יוצא שלפי דעתם להתפלל זה אומר לשכנע את ה'. אבל אני מסביר להם שהם טועים, כי ה' רוצה שהם יתחתנו יותר ממה שהם רוצים בעצמם, ורק כך צריכים לגשת אל ה' ולבקש ממנו, מתוך הידיעה הברורה שה' רוצה לתת, וכשאתה ניגש לתפילה אתה בעצם בא לקבל.

[מתוך 'חוט של חסד', באתר תשפ"א]

הכינו תכנית לסעודת סיום המסכת: מיקום, רשימת משתתפים, תפריט.

בחרנו לכם כמה:

בראש ובראשונה זכור להתפלל להקב"ה בכל יום שיהיה בעזרך וחפץ ה' בידך יצליח ללמוד מתוך רוגע ושלווה ומתוך נחת והרחבה.

קביעת שיעור או חברות בהתאמה אישית.

מעקב עם לוח אישי ובו תציין את ההספק היומי.

עדיכון ג"ב וב"ב בזמן הקבוע ללימוד [כך תוכל לכתוב את הטלפון].

הכנת תכנית לסעודת סיום מסכת: מיקום, רשימת משתתפים, תפריט.

שיתוף בני ביתך בחווייה ובחדוותא דשמעתתא שהינך שואב מהשיעור, זה יתרום לך ולבני ביתך.

החלטה אחת ונחושה "אני לומד את הדף ויהי מה" - תמנע נפילה בעתיד.

- הרה"ח ר' עמרם בינעט, מוכר לציבור כמגיד שיעור נודע ב'דף היומי' בעיר בית שמש, ומצליח בשיעורים רבים נוספים באמצעים הדיגיטליים. במשך כמה שנים הוא פועל רבות להרחבת מעגל הלימודים בדרכים מגוונות ומקוריות. בין היתר מפיק הוא מודעות פרסום מפתיעות ומעוצבות בטוב טעם, ע"י הגרפיקאי האומן ר' חיים סלוביק שליט"א המתגלגלות במיילים ועוברות מרשימת תפוצה אחת לחברתה, ומזכירות לציבור הרחב כי מתחילים ללמוד מסכת חדשה, וזה הזמן להצטרף ללימוד 'הדף היומי'.
- הרב בינעט כבר הפיק מאות פוסטרים מרתקים! בכל מסכת. לקראת הלימוד במסכת ע"ז שהתחלנו לא מכבר הוציא הרב בינעט עוד פוסטרים מיוחדים.
- בפרסומיו גם מצאנו עצות נפלאות לכל מי שרוצה להצטרף ללימודים ולהצליח להתמיד

המטוס שוקל מאות טונות והוא מטיס מאות איש. האם זה הכח של הטייס?

התפילה - אומר רבי שמשון פינקוס זצ"ל - היא החפץ היקר ביותר שקבלנו מה'.

למה דומה הסיפור? למטוס. המטוס שוקל מאות טונות והוא מטיס מאות איש. הטייס עצמו אינו יכול להזיז את המטוס אפילו מילימטר. איך פועל המטוס? יש בו מנוע המורכב ממיליוני רכיבים. אנשי התחזוקה ממלאים את מיכל הדלק של המטוס. הטייס נכנס לתא הטייס, מתיישב במושבו, לוחץ על הכפתורים הנכונים, ואז מתחיל המטוס לנוע בכח עצום! האם זה הכח של הטייס? לא, זה הכח של המנוע שהומצא ונוצר מזמן, על ידי אנשים גאונים גדולים.

אנו קמים בבוקר, מתחילים להתפלל. התפילה מניעה את העולם, האם זה הכח שלנו? לא, זה כח שנוצר על ידי גדולים - אברהם אבינו. אנחנו משתמשים בכח שהוא המציא עבורנו. בכל בוקר מביא אותנו אברהם אבינו לכסא הכבוד. בצהריים, יצחק אבינו עם הכח שלו מביא אותנו לכסא הכבוד, ובערב - יעקב אבינו מביא אותנו לכסא הכבוד.

(מתוך 'אוחילה לא-ל' - הרב יעקב ישראל פוזן)

טראמפ נפגע בפניו, ופונה מהמקום בשידור חי

לפני שנה בדיוק, העולם עצר את נשימתו: במהלך עצרת בחירות של דונלד טראמפ, נורו יריות. טראמפ נפגע בפניו, ופונה מהמקום בשידור חי, כשדם ניגר על פניו. עוד ס"מ אחד והוא יכול היה לסיים את חייו.

שנה בלבד לאחר אותו לילה, טראמפ שוב נשיא ארה"ב, והוא מורה על מתקפה אדירה באיראן...

רבות מחשבות בלב איש... ועצת ד' היא תקום

מדוע מברכים על תה 'שהכל', ולא אדמה. ומדוע מברכים על קפה שהכל ולא העץ?

חשבתם פעם ע"ז? מדוע מברכים על תה 'שהכל', ולא אדמה, וכדין מרק ירקות שברכתו אדמה [והרי עלי תה גדלים באדמה]. וכן מדוע מברכים על קפה שהכל ולא העץ [והרי פולי קפה גדלים על העץ].

תשובה: ג' טעמים בדבר:

[א] מרק ירקות אוכלים לשובע, אך תה וקפה נעשו למשקה [להרוות צימאון], וברכתם שהכל כפי שמברכים על כל המשקים שהכל [ב] עלי התה ופולי הקפה אינם ראויים לאכילה בפני עצמם, ולכך אף המשקה היוצא מהם ברכתו שהכל

[ג] בישול מרק הירקות נעשה לצורך הירקות, אך בישול התה והקפה נעשה לצורך המשקה ולא לצורך הפרי [-עלי התה ופולי הקפה], ולכן ברכתם שהכל

(הגאון רבי עמרם פריד שליט"א, 'אומרה לשמן' גליון 253 תמוז תשפ"ד)

הצדיקים הצעירים

המדור שבו תזכו בעוה"ז והשכר הגדול שמור לעתיד לבוא

תעלולי אפרים והמים

חיים ויענקי מספרים על המתרחש ב"תלמוד תורה"

מיד לאחר ההפסקה נכנס המנהל לכתה. בקור של המנהל בכתה אינו דבר שכית, ולכן כלנו השתתקנו בציפיה לשמע מה בפיו. להפתעתנו הרבה, התחיל המנהל לשוחח אתנו על החובה ללמוד זכות על חבר. "קורה הרבה פעמים", הסביר המנהל, "שמישהו רואה במו עיניו אדם שעושה מעשה שאינו ראוי או אומר משהו שאינו הגון. למרות זאת עליו לנסות וללמוד זכות על השני, אולי הוא לא התפון, או אולי ישנם עוד צדדים נוספים למטבע".

"אבל המנהל" אמר מנחם, "לא בכל דבר אפשר לדון לכף זכות. וכי מה אפשר לדון לכף זכות את 'אפרים מופריים' לאחר תעלול כזה שבצע היום?"

אולי נפל לו מהיד?

שקט מתוח השתרר בכתה, וכלם ציפו לשמע כיצד יגיב המנהל. המנהל שתק גם הוא למספר שניות ונראה היה שהוא מתלבט כיצד להגיב.

"אולי אפשר למצא זכות גם במקרה כזה, מה אתם אומרים?" ואז התברר שחלק מהתלמידים הצליחו למצא תירוצים שונים: "אולי נפל לו מהיד?" אמר אחד. "או אולי זה בכלל לא אפרים?" הוסיף השני... אך מנחם ושמחה הניעו את ידם בבטול ודחו את דבריהם; "זה היה הוא, והכל היה מתכנן!" ענו בפסקנות. המנהל השתיקם: "דעו לכם שלמוד זכות הינו מצוה גדולה, ומי שאינו מלמד זכות על האחר יכול להכשל באסורים חמורים של 'לשון הרע'.

מי שבאמת רוצה למצא נקדת זכות יוכל למצא אותה כמעט בכל מקרה. וכעת אני רוצה לספר לכם ספור, שהתלבטתי אם לספרו או לא, אך אפרים, שישב בהפסקה אצלי בחדר, נתן את

הכל התחיל לפני כשבועיים, שמחה ומנחם הגיעו בבקר לת"ת וכשעמדו להיכנס לבנין שמעו קול מהקומה העליונה שקורא להם: "שמחה ומנחם היי היי". ברגע שהביטו למעלה, קבלו מטח של מים על פניהם. העלבון והכעס היו גדולים, למנחם נרטבו הבגדים ולשמחה הראש והשערו נרטבו מאוד.

"נדמה לי שראיתי את אפרים בורח מהחלון למעלה לתוך הכתה" אמר מנחם. גם לשמחה היה נדמה שהקול שקרא להם שניה לפני מטח המים, היה של אפרים מכתה ו'. "חייבים לטפל בו" הסכימו שניהם.

אפרים - וכפי שכלם קראו לו 'אפרים - מופריים' (מלשון מופרע) היה אכן אחד מבעלי המרץ הגדולים בת"ת. בכל משחק הוא כבב ובכל ארוע הוא נטל חלק לא קטן ועל פן דבק בו השם "אפרים מופריים".

הפעם הם נפלו במלכדת של אפרים...

למנחם ושמחה היה ברור כי הפעם הם נפלו במלכדת של אפרים... "הוא בטח קרא לנו בשמותינו כדי שנעצר ואז הוא הצליח לכוון ולשפוף עלינו את המים בצורה יותר מדויקת" החליטו השניים. חייבים לשים סוף לדבר, 'הגיעו מים עד נפש'! עוד לפני שהספיקו להתאושש, הבחינו שהפעמון כבר צלצל ומהרו להכנס לכתה, אך ראשם היה מלא בתכניות שונות ומשונות.

בהפסקה, ספרו שמחה ומנחם לחבריהם על התעלול של 'אפרים מופריים' והכתה הייתה כמרקחה. החשד הלך והתחזק כשאפרים נעלם ולא הצליחו לאתרו במהלך ההפסקה. "הוא בטח מפחד" הסכימו ביניהם.

כָּלֶם נִזְכְּרוּ שָׂאֲכָן רִצְפַּת קוֹמַת הַכְּנִיסָה הֵיטָה הַבְּקָר רְטוּבָה
וּמִלָּאָה בְּמִים.

אֲזַלְמָדוּ גַם אֲתֶם עַל חֲבֵרֵיכֶם וְלֹא תִכְשְׁלוּ בְּאִסּוּרִים חֲמוּרִים.

בְּהִלְכוֹת לָשׁוֹן הָרַע, כָּלֵל ו', סָעִיף ז'

אם הנכם מעוניינים לזכות בפרסים שלנו כאן בגליון, אז מתקשרים עכשיו למוקד 'על הצדיקים' 073-345-30-95
אומרים את השם ומשפחה שלכם, ומס' טלפון ואת העיר שאתם מתגוררים בה וכמובן את התשובה לשאלה זו---

וּבְעֵינַיִם בּוֹכִיּוֹת אָמַר לִי

"קִרְאתִי לָהֶם "הֵי, מִנְחָם וּשְׂמֻחָה תִּזְהָ..." וְאִז, עוֹד בְּטָרָם הִסְפַּקְתִּי לְהוֹצִיא אֶת הַמִּלָּה 'תִּזְהָרוּ', כְּבָר נִתְּכּוּ עַל רֹאשֵׁם הַמַּיִם. הַיִּיתִי בְּטוֹחַ שֶׁעֲכָשָׁיו יֵאָשִׁימוּ אוֹתִי, כְּרָגִיל, נְבִהְלֵתִי וּבִרְחֹתִי..." הֵינּוּ מִמֶּשׁ בַּהֲלֵם. מִי הֵיָה יָכוֹל לַחֲשֹׁב עַל כִּיּוֹן כִּזֶּה? כַּעַת,

הזוכים קבלו הודעה טלפונית

עכשיו מתפללים שתזכו

חפץ חיים | שמירת הלשון | ואהבת חסד

מי האיש החפץ חיים

ימים אחרונים להצטרפות למבצע הגדול של לימוד בספר 'חפץ חיים' ובספר 'אהבת חסד'

מבצע מיוחד של חלוקת ספרי 'אהבת חסד'

ללימוד יומי, כפי שעשה הרב סגל זצ"ל עם ספר 'חפץ חיים', כך שהלומדים יכולים ללמוד כל יום קטע קצר יחסית, בלימוד שאינו עולה על חמש דקות ליום, וכעבור ארבעה חודשים לסיים את הספר כולו. ב'אהבת חסד', מסביר הרב טרוביץ, ניתן ללמוד את הספר מתחילתו ועד סופו, כולל החלק הראשון שעוסק בהלכות הלואה, ענייני העבדות ועוד, שאלו הלכות קצת יותר מורכבות, שאינן נוגעות למעשה לרוב האנשים. "וניתן גם ללמוד בקצרה, שבו מדלגים בעצם על כל החלק הזה. מתחילים מההקדמה ולאחריה מדלגים על החלק הראשון הישר אל החלק השני, שעוסק בענייני גמילות חסדים, צדקה וגמילות חסדים שבגופו, מדרשי חז"ל, רעיונות ומשלים בדבר חשיבות מעשי החסד ועוד. "אנחנו ממליצים בדרך כלל, לפחות בפעמים הראשונות, ללמוד את המסלול השני, להתחיל מהחלקים ביותר קלים, כי התועלת של הלימוד הזה היא עצומה והוא הרבה יותר מעשי גם לילדים ובחורים וכל אחד ואחד.

המבצע יוצא לדרך בעקבות ההצלחה האדירה של הלימוד בספרי חפץ חיים ו-אהבת חסד, אשר הביאו להתחזקות עצומה בלימוד שמירת הלשון ואהבת חסד בקרב עשרות אלפי לומדים ברחבי העולם.

בנוסף מבצע מיוחד: ספרי אהבת חסד - חינוך למצטרפים ללימוד יומי של 40 יום

במטרה לעודד את ההצטרפות ללימוד, ופתיחת שיעורים, יצאו ב'נוצרי לשון' במבצע נרחב הכולל:

חלוקת ספרי אהבת חסד, וכן חוברות לבני הנוער 'אלוקי נצור', ו'אני ולשוני' למעוניינים להצטרף ולקבל את ספר אהבת חסד - חינוך

ניתן לפנות בטלפון: 02-5821180

כמו"כ המעוניינים לפתוח שיעורים, בתי ספר גנים ות"ת יכולים לקבל חינוך בטל' 052-7172627

המעוניינים לשאול שאלות בענייני בין אדם לחבירו 'חפץ חיים' ו'אהבת חסד' ניתן לפנות להוראה לישראל' 02-5363333 או לאגודת נוצרי לשון 072-3372212 למעוניינים בעשיית מבחנים ניתן לפנות לארגון 'לדעת' 073-7289669

הג"ר בצלאל טרוביץ, יו"ר 'אגודת נוצרי לשון', שפועל בשנים האחרונות להחדיר בכל תפוצות ישראל את הלימוד הקבוע והמתמיד בספר 'חפץ חיים' ו'אהבת חסד' מסביר על החלוקה היומית. את החלוקה שעשה הרב סגל זצ"ל עם ספר 'חפץ חיים', כולם מכירים וכך גם חולק הספר אהבת חסד

תחת הכותרת 'היו מתבטלים כל התלאות וכל הצרות מן העולם', בימים הקרובים מסתיים הרישום למסגרת של הלימוד היומי בספר 'חפץ חיים' ו'אהבת חסד'. בכדי לעודד את הלימוד בספרים אלו הידועים כמביאים ישועות גדולות, יצאו באגודת 'נוצרי לשון' במבצע ענק של לימוד יומי ומבצע פרסים יקרי ערך שתוגרל בין המשתתפים

במסגרת המבצע המיוחד לומדים באחד מהספרים הנ"ל למשך 40 יום וזוכים לברכה מיוחדת של מרנן ורבנן שליט"א פוסק הדור רבי משה שטרנבוך שליט"א ומרן רשכבה"ג ראש הישיבה הגאון רבי דב לנדו שליט"א. הגאון רבי יעקב חיים סופר שליט"א, הגאון רבי מנחם מנדל פוקס שליט"א, והגה"צ רבי בנימין פינקל שליט"א

בנוסף תיערך הגרלה מיוחדת בפרסי ענק ללומדים.

פרס ראשון זוכה אחד ב 3000 ₪ במזומן, פרס שני 3 זוכים כ"א ב 1000 ₪ במזומן
פרס שלישי 30 זוכים בזכות לקניית ספרים כ"א ב 250 ₪

הגרלה מיוחדת תיערך בין הזוגות הנשואים הלומדים יחד, על אירוח לשבת קודש בדירה בצפת או ביסודות, בהתאם לבחירת הזוכים

עדיין ניתן להצטרף בימים אלה ולהירשם בקו הטלפון המיוחד 073-345-30-85 בנוסף לזאת, אגודת 'נוצרי לשון' בשיתוף מכון 'לדעת' לשינון ולימוד הלכות, יוצאים בימים אלו במבצע ענק חלוקה חינוך של ספרי 'אהבת חסד' וחוברות לימוד לבני הנוער למצטרפים לתוכנית לימוד יומית.